

University of Mumbai

No. AAMS(UG)/ 52 of 2022-23

CIRCULAR:-

Attention of the Principals of the Affiliated Colleges, Directors of the Recognized Institutions in Faculty of Humanities is invited to this office circular No. UG/91 and UG/92 of 2016-17 dated 25th October, 2016 relating to the revised syllabus as per the CBCS for F.Y.B.A. Marathi (Compulsory) and (Ancillary) (Sem. I & II) respectively.

They are hereby informed that the recommendations made by the Board of Studies in **Marathi** at its meeting held on 11th May, 2022 and subsequently passed by the Board of Deans at its meeting held on 17th May, 2022 vide item No. 5.29(R) have been accepted by the Academic Council at its meeting held on 17th May, 2022 vide item No. 5.29(R) and that in accordance therewith, the revised syllabus of **F.Y.B.A. (Marathi) (Ancillary and Compulsory) Sem I and II (CBCS)**, has been brought into force with effect from the academic year 2022-23. (The same is available on the University's website www.mu.ac.in).

MUMBAI - 400 032

23th June, 2022

To

The Principals of the Affiliated Colleges, and Directors of the Recognized Institutions in Faculty of Humanities.

A.C/5.29(R)/17/05/2022

No. AAMS(UG)/ 52-A of 2022-23

28th June, 2022

Copy forwarded with Compliments for information to:-

- 1) The Dean, Faculty of Humanities,
- 2) The Chairman, Board of Studies Marathi,
- 3) The Director, Board of Examinations and Evaluation,
- 4) The Director, Board of Students Development,
- 5) The Director, Department of Information & Communication Technology,
- 6) The Co-ordinator, MKCL.

(Dr. Vinod Patil)
I/c Registrar

Copy to :-

- 1. The Deputy Registrar, Academic Authorities Meetings and Services (AAMS),**
- 2. The Deputy Registrar, College Affiliations & Development Department (CAD),**
- 3. The Deputy Registrar, (Admissions, Enrolment, Eligibility and Migration Department (AEM),**
- 4. The Deputy Registrar, Research Administration & Promotion Cell (RAPC),**
- 5. The Deputy Registrar, Executive Authorities Section (EA),**
- 6. The Deputy Registrar, PRO, Fort, (Publication Section),**
- 7. The Deputy Registrar, (Special Cell),**
- 8. The Deputy Registrar, Fort/ Vidyanagari Administration Department (FAD) (VAD), Record Section,**
- 9. The Director, Institute of Distance and Open Learning (IDOL Admin), Vidyanagari,**

They are requested to treat this as action taken report on the concerned resolution adopted by the Academic Council referred to in the above circular and that on separate Action Taken Report will be sent in this connection.

- 1. P.A to Hon'ble Vice-Chancellor,**
- 2. P.A Pro-Vice-Chancellor,**
- 3. P.A to Registrar,**
- 4. All Deans of all Faculties,**
- 5. P.A to Finance & Account Officers, (F.& A.O),**
- 6. P.A to Director, Board of Examinations and Evaluation,**
- 7. P.A to Director, Innovation, Incubation and Linkages,**
- 8. P.A to Director, Board of Lifelong Learning and Extension (BLLE),**
- 9. The Director, Dept. of Information and Communication Technology (DICT) (CCF & UCC), Vidyanagari,**
- 10. The Director of Board of Student Development,**
- 11. The Director, Department of Students Welfare (DSD),**
- 12. All Deputy Registrar, Examination House,**
- 13. The Deputy Registrars, Finance & Accounts Section,**
- 14. The Assistant Registrar, Administrative sub-Campus Thane,**
- 15. The Assistant Registrar, School of Engg. & Applied Sciences, Kalyan,**
- 16. The Assistant Registrar, Ratnagiri sub-centre, Ratnagiri,**
- 17. The Assistant Registrar, Constituent Colleges Unit,**
- 18. BUCTU,**
- 19. The Receptionist,**
- 20. The Telephone Operator,**
- 21. The Secretary MUASA**

for information.

AC-17/05/2022

Item No- 5.29 (R)

UNIVERSITY OF MUMBAI

Revised Syllabus for F.Y.B.A Marathi

(Ancillary And Compulsory)

Semester - I And II

(Choice Based Credit System)

(With effect from the academic year 2022-23)

UNIVERSITY OF MUMBAI

Syllabus for Approval

Sr No.	Heading	Particular
1	Title of the Course	F.Y.B.A (Marathi) Ancillary And Compulsory
2	Eligibility for Admission	Candidates with at least 50% marks in the senior secondary +2 or its equivalent
3	Passing Marks	40%
4	Ordinances / Regulation (if any) No. of Years/Semester	
5	No. of Years / Semester	Sem-I and II (CBCS)
6	Level	U.G
7	Pattern	Semester
8	Status	Revised Syllabus
9	To be implemented form Academic Year	From Academic Year 2022-23

Name & Signature Of BOS Chairperson :

Dr. Vandana Mahajan

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Vandana Mahajan'.

Name & Signature Of Dean :

Dr. Rajesh Kharat

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Rajesh Kharat'.

FYBA MAR(ANC)
(To be implemented from 2022-23)
SEM-1 (UMAR 101)
SEM2 (UMAR 201)

प्रथम वर्ष बी.ए. मराठी ऐच्छिक (प्रत्येक सत्रात ३ श्रेयांकने)

प्रथम वर्ष बी.ए. मराठी या ऐच्छिक या विषयासाठी २०२२-२३ या शैक्षणिक वर्षापासून नेमलेला अभ्यासक्रम प्रथम वर्ष बी.ए. मराठी ऐच्छिक अभ्यासक्रमात प्रथम सत्रात दोन नाटयकृती व दुसऱ्या सत्रात दोन ललित गद्याचा समावेश करण्यात आला आहे. या अभ्यासक्रमाची श्रेयांकन पद्धतीनुसार रचना करण्यात आली आहे. वरील अभ्यासक्रम दोन सत्रात विभागलेला असून, नेमलेल्या विशिष्ट तासिकामध्ये तो शिकवला जाणे आवश्यक आहे.

अभ्यासपत्रिकेचे उद्दिष्ट्ये -

मराठी साहित्याचा परिचय करून देत असताना साहित्याच्या अभ्यासाकडे वळणाऱ्या विद्यार्थ्यांना विशिष्ट वाङ्मय प्रकारचे ज्ञान मिळवून देणे व साहित्य प्रकाराचे आकलन करून देणे. हे प्रमुख उद्दिष्ट्ये या अभ्यासपत्रिकेचे आहे. मराठीतील नाटक आणि ललितगद्य या साहित्यप्रकारांचा परिचय करून देणे.

सत्र – पहिले - एकूण व्याख्याने – ४५, श्रेयांकने- ०३

घटक १ - नाटक या साहित्यप्रकाराचा सैद्धान्तिक परिचय (४८ मिनिटांच्या १५ तासिका) श्रेयांकन- १

नाटक या साहित्यप्रकाराची संकल्पना, नाटक या साहित्य प्रकाराचे घटक,

नाटकाचे महत्त्वाचे दोन प्रकार (शोकात्मिका व सुखात्मिका), नाटक एक संमिश्र कला, मराठी

नाटकाच्या इतिहासातील महत्त्वाचे टप्पे.

घटक २ - देवभाबळी - प्राजक्त देशमुख, पॉप्युलर प्रकाशन, (४८ मिनिटांच्या १५ तासिका) श्रेयांकन १

घटक ३ - माझं घर - जयंत पवार, शब्दालय प्रकाशन, (४८ मिनिटांच्या १५ तासिका) श्रेयांकन १

प्रथम सत्रान्त परीक्षा -

गुण १००

वरील अभ्यासपत्रिकेचे सत्रान्त प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप पुढीलप्रमाणे ठरविण्यात आले आहे.

प्रथम वर्ष बी.ए. मराठी (ऐच्छिक)

प्रश्न १- 'नाटक' या साहित्यप्रकाराचा सैद्धान्तिक परिचय यावर अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न गुण २०.

प्रश्न २ - देवभाबळी या नाटकावर अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न गुण २०.

प्रश्न ३ माझं घर या नाटकावर अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न गुण २०.

प्रश्न ४ प्रत्येक गटातील एकेक टीप लिहा (अंतर्गत पर्यायासह) गुण ३०.

१) नाटकाचा सैद्धान्तिक परिचय

२) देवभाबळी या नाटकावर टिपा

३) माझं घर या नाटकावर टिपा

प्रश्न ५- अभ्यासपत्रिकेतील घटक २ व ३ वर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न प्रत्येक घटकावर ४ असे एकूण ८

वस्तुनिष्ठ स्वरूपाचे प्रश्न विचारले जातील परीक्षार्थींनी त्यापैकीकोणतेही ५ प्रश्न सोडवायचे आहेत. प्रत्येक योग्य उत्तरास २ गुण असे एकूण गुण १०

प्रथम वर्ष बी.ए. मराठी (ऐच्छिक)

सत्र दुसरे - एकूण व्याख्याने ४५, श्रेयांकने - ०३

घटक १- ललितगद्य या साहित्यप्रकाराचा सैद्धांतिक परिचय (१५ तासिका) श्रेयांकन - १
या साहित्यप्रकाराची संकल्पना, ललितगद्य या साहित्य प्रकाराचे विविध घटक व
विविध प्रकार आणि मराठीतील ललितगद्याचा इतिहास याचा परिचय करणे.

घटक २- इरावती कर्वे – परिपूर्ति

घटक ३- ग्रेस – चर्चबेल

दुसरी सत्रान्त परीक्षा

गुण १००

वरील अभ्यासपत्रिकेचे सत्रांत प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप पुढीलप्रमाणे ठरविण्यात आले आहे.

प्रथम वर्ष बी. ए. मराठी (ऐच्छिक)

प्रश्न १ – घटक १ वर अंतर्गत पर्यायांसह एक प्रश्न	गुण २०
प्रश्न २ - घटक २ मधील ललितगद्यावर अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न	गुण २०
प्रश्न ३ - घटक ३ मधील ललितगद्यावर अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न	गुण २०
प्रश्न ४ - प्रत्येक गटातील एकेक टीप लिहा - (अंतर्गत पर्यायांसह)	गुण ३०
१) ललितगद्याचा सैद्धान्तिक परिचय	
२) घटक २ मधील ललितगद्य	
३) घटक ३ मधील ललितगद्य	
प्रश्न ५ - अभ्यासपत्रिकेतील घटक २ व ३ वर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न प्रत्येक घटकावर ४ असे एकूण ८ वस्तुनिष्ठ स्वरूपाचे प्रश्न विचारले जातील परीक्षार्थींनी त्यापैकी कोणतेही ५ प्रश्न सोडवायचे आहेत. प्रत्येक योग्य उत्तरास २ गुण असे एकूण गुण १०.	

FYBA-MAR- Comp
(To be implemented from 2022-23)
SEM-1 (UAMAR 1C1)

प्रथम वर्ष बी.ए. मराठी अनिवार्य

प्रथम वर्ष बी.ए. मराठी अनिवार्य या विषयासाठी २०२२-२३ या शैक्षणिक वर्षापासून नेमलेला अभ्यासक्रम
सत्र – पहिले - एकूण व्याख्याने - ४० श्रेयांकने- ०२

गुण ५०

घटक १- निवडक कथांचा अभ्यास

- १) रत्नाकर मतकरी
- २) योगीराज वाघमारे
- ३) लक्ष्मण माने
- ४) भारत सासणे
- ५) उषाकिरणआत्राम
- ६) जयंत पवार
- ७) अशोक कौतिक कोळी
- ८) शिल्पा कांबळे
- ९) रफिक सूरज
- १०) बबन पोतदार
- ११) प्रणव सखदेव
- १२) विवेक कुडू

(कथांची नावे नंतर कळविण्यात येतील.)

घटक - २ व्यावहारिक मराठी - (घटकविषय) - (२० तासिका) - श्रेयांकन १

गुण ५०

व्यावहारिक मराठी या विषयासाठी घटकविषय

- १) मराठी लेखनाचे नियम व विरामचिन्हे
- २) वर्तमानपत्रासाठी वृत्तलेखन
- ३) वृत्तांतलेखन
- ४) अर्जलेखन
- ५) भाषांतर (इंग्रजीतून मराठीत)

सत्रांत परीक्षा

प्रथम सत्रान्त परीक्षा

गुण १००

वरील अभ्यासपत्रिकेचे सत्रांत प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप पुढीलप्रमाणे ठरविण्यात आले आहे.

प्रथम वर्ष बी.ए. मराठी (अनिवार्य)

प्रश्न १- घटक १ वर आधारित अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न	गुण २०.
प्रश्न २ -घटक १ वर आधारित अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न	गुण २०.
प्रश्न ३ -घटक १ वर आधारित चार पैकी दोन टिपा	गुण १०.
प्रश्न ४- मराठी लेखनाचे नियम व विरामचिन्हे या उपघटकावर आधारित अंतर्गत पर्यायासह प्रत्येकी ५ गुणांचे २ प्रश्न एकूण	गुण १०.
प्रश्न ५ - वर्तमानपत्रासाठी वृत्तलेखन या उपघटकावर अंतर्गत पर्यायासह १ प्रश्न	गुण १०
प्रश्न ६- वृत्तांतलेखन या उपघटकावर अंतर्गत पर्यायांसह १ प्रश्न	गुण १०
प्रश्न ७- अर्जलेखन या उपघटकावर अंतर्गत पर्यायांसह १ प्रश्न	गुण १०
प्रश्न ८- भाषांतर (इंग्रजीतून मराठीत) या उपघटकावर अंतर्गत पर्यायासह १ प्रश्न	गुण १०

संदर्भ सूची

- १) कथा : संकल्पना आणि समीक्षा - सुधा जोशी
- २) मराठी कथामूल्य आणि न्हास – जी. के. ऐनापुरे
- ३) रा. रं. बोराडे यांची कथा शोध आणि समीक्षा - व्यंकटी पावडे
- ४) मराठीतील कथनरूपे – वसंत आबाजी डहाके
- ५) कथनात्म साहित्य आणि समीक्षा - हरिश्चंद्र थोरात
- ६) स्त्रियांचे कथालेखन नवी दृष्टी, नवी शैली – डॉ. मंगला वरखेडे
- ७) मराठी कथा विसावे शतक – संपा. के. ज. पुरोहित

SEM- 2 (UAMAR 2C1)

सत्र – दुसरे - एकूण व्याख्याने ४०, श्रेयांक- ०२

वरील अभ्यासपत्रिकेचे प्रथम सत्रान्तप्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप पुढीलप्रमाणे ठरविण्यात आले आहे.

घटक १ निवडक कवितांचा अभ्यास (२० तासिका) श्रेयांकन १

गुण ५०

- १) आसावरी काकडे
- २) सिसिलिया कार्वालो
- ३) किशोर कदम
- ४) भगवान निळे
- ५) नीरजा
- ६) योगिनी राऊळ
- ७) छाया कोरेगावकर
- ८) आय. ए. पवार
- ९) वैभव सोनारकर
- १०) वीरधवल परब
- ११) अजीम नवाज राही
- १२) नीलकंठ शेंरे
- १३) महेंद्र गायकवाड
- १४) मच्छिंद्र चोरमारे
- १५) प्रतिभा सराफ
- १६) संजय बोरुडे
- १७) संजय बालघाटे
- १८) पितांबर कोडापे
- १९) हबीब भंडारे
- २०) योजना यादव
- २१) विनायक पवार
- २२) मेघराज मेश्राम
- २३) अनिल साबळे
- २४) नामदेव कोळी
- २५) हेमंत सोनकांबळे

(कविता नंतर कळविण्यात येतील.)

घटक - २ व्यावहारिक मराठी - (४ घटकविषय) - (२० तासिका) - श्रेयांकन १

- १) इतिवृत्तलेखन
- २) वर्तमान पत्रासाठी जाहिरातलेखन
- ३) उताऱ्यावरील प्रश्न
- ४) सारांशलेखन
- ५) निबंधलेखन

प्रश्न १- घटक क्र. १ वर आधारित पर्याय देऊन एक प्रश्न	गुण २०.
प्रश्न २- घटक क्र. १ वर आधारित पर्याय देऊन एक प्रश्न	गुण २०.
प्रश्न ३- घटक क्र. १ वर आधारित चार पैकी दोन टिपा	गुण १०.
प्रश्न ४- इतिवृत्तलेखन या उपघटकावर आधारित अंतर्गत पर्यायांसह १ प्रश्न	गुण १०
प्रश्न ५- वर्तमानपत्रासाठी जाहिरातलेखन या उपघटकावर अंतर्गत पर्यायांसह १ प्रश्न	गुण १०
प्रश्न ६- उताऱ्यावरील या उपघटकावर अंतर्गत पर्यायांसह १ प्रश्न	गुण १०
प्रश्न ७ - सारांशलेखन या उपघटकावर अंतर्गत पर्यायांसह १ प्रश्न	गुण १०
प्रश्न ८- निबंधलेखन या उपघटकावर अंतर्गत पर्यायांसह १ प्रश्न	गुण १०

संदर्भग्रंथ

१. कुलकर्णी, वा० ल०; मराठी कविता-जुनी आणि नवी, पॉप्युलर प्रकाशन आणि मौज प्रकाशन गृह, मुंबई, १९८७.
२. गणोरकर, प्रभा (संपा०); संक्षिप्त मराठी वाङ्मयकोश, (१९२० पासून २००३ पर्यंतचा कालखंड), जी० आर० भटकळ फाउंडेशन, मुंबई, २००४.
३. भागवत, श्री० पु० व इतर (संपा०); साहित्य-अध्यापन आणि प्रकार, पॉप्युलर प्रकाशन गृह, मुंबई.
४. पाटणकर, वसंत; कविता: संकल्पना, निर्मिती आणि समीक्षा, मराठी विभाग, मुंबई विद्यापीठ व अनुभव प्रकाशन, मुंबई, १९९५.
५. पाटणकर, वसंत, शोध कवितेचा, मौज प्रकाशन गृह, मुंबई, २०११. ६. डहाके, वसंत आबाजी; कवितेविषयी, स्वरूप प्रकाशन, औरंगाबाद, १९९९.
७. बेडेकर, दि० के०; आधुनिक मराठी काव्य उद्गम आणि भवितव्य, नागपूर विद्यापीठ, नागपूर, १९६९.
८. रसाळ, सुधीर; काही मराठी कवी जाणवा आणि शैली, जनशक्ती वाचक चळवळ, औरंगाबाद, आवृत्ती ३ री, २०११.
९. करोगल, सुषमा (संपा०); स्वातंत्र्योत्तर मराठी कविता, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे, १९९९.
१०. गाडगीळ, डॉ. स. रा., काव्यशास्त्रप्रदीप, व्हीनसप्र काशन, पुणे, २०१६
११. रसाळ, सुधीर, कविता आणि प्रतिमा, मौज प्रकाशनगृह, मुंबई, १९८२
१२. गाडगीळ, डॉ. स. रा., मराठी काव्याचे मानदंड (खंड पहिला), पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, २००५

FYBA – MAR - Comp

(To be implemented from 2016-17)

SEM - 1 (UAMAR 1 C 1)

प्रथम वर्ष बी. ए. मराठी अनिवार्य

प्रथम वर्ष बी. ए. मराठी अनिवार्य या विषयासाठी २०१६- २०१७, या शैक्षणिक वर्षापासून नेमलेला अभ्यासक्रम.

प्रथम वर्ष बी. ए. मराठी अनिवार्य या अभ्यासक्रमात दोन नवीन पाठ्यपुस्तकांचा तसेच व्यावहारिक मराठीच्या घटकविषयांचा समावेश करण्यात आला आहे. या अभ्यासक्रमाची श्रेयांकन पद्धतीनुसार रचना करण्यात आली आहे. वरील अभ्यासक्रम दोन सत्रांत विभागलेला असून, नेमलेल्या विशिष्ट तासिकांमध्ये तो शिकविला जाणे आवश्यक आहे.

सत्र – पहिले – एकूण व्याख्याने -४०, श्रेयांकने – ०२ गुण ५०

घटक- १ – वडीलधारी माणसे, लेखिका शांता शेळके, सुरेश एजन्सीज, (लेख पहिला – वहिनी वगळून उर्वरित दहा लेख)(२० तासिका) श्रेयांकन -१

घटक- २ व्यावहारिक मराठी – (५ घटकविषय) – (२० तासिका)- श्रेयांकन १ गुण ५०

व्यावहारिक मराठी या विषयासाठी घटकविषय -

१. मराठी लेखनाचे नियम व विरामचिन्हे.
२. वर्तमानपत्रासाठी वृत्तलेखन
३. वृत्तांतलेखन
४. अर्जलेखन
५. भाषांतर (इंग्रजीतून मराठीत)

सत्रांत परीक्षा:

प्रथम सत्रान्त परीक्षा – गुण १००

वरील अभ्यासपत्रिकेचे प्रथम सत्रान्त प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप पुढीलप्रमाणे ठरविण्यात आले आहे.

प्रथम वर्ष बी. ए. मराठी (अनिवार्य)

प्रश्न १ -- घटक क्र. १ वर आधारित पर्याय देऊन एक प्रश्न – गुण २०.

प्रश्न २ – घटक क्र. १ वर आधारित पर्याय देऊन एक प्रश्न – गुण २०

प्रश्न ३ – घटक क्र. १ वर आधारित चार पैकी दोन टिपा – गुण १०

प्रश्न ४ – मराठी लेखनाचे नियम व विरामचिन्हे या उपघटकावर आधारित अंतर्गत पर्यायांसह प्रत्येकी ५ गुणांचे २ प्रश्न . एकूण गुण १०

प्रश्न ५- वर्तमानपत्रासाठी वृत्तलेखन या उपघटकावर अंतर्गत पर्यायांसह १ प्रश्न गुण १०

प्रश्न ६ – वृत्तांतलेखन या उपघटकावर अंतर्गत पर्यायांसह १ प्रश्न गुण १०

प्रश्न ७ – अर्जलेखन या उपघटकावर अंतर्गत पर्यायांसह १ प्रश्न गुण १०

प्रश्न ८ - भाषांतर (इंग्रजीतून मराठीत) या उपघटकावर अंतर्गत पर्यायांसह १ प्रश्न गुण १०

SEM - 2 (UAMAR 2 C 1)

सत्र – दुसरे – एकूण व्याख्याने ४०, श्रेयांकने - ०२

सत्रांत परीक्षा:

प्रथम सत्रान्त परीक्षा – गुण १००

वरील अभ्यासपत्रिकेचे प्रथम सत्रान्त प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप पुढीलप्रमाणे ठरविण्यात आले आहे.

घटक-१ 'नापास मुलांची गोष्ट' – ऋतुरंग प्रकाशन, संपा. अरुण शेवते. (पुढील व्यक्तींचे आत्मकथनात्मक लेखन अभ्यासार्थ नेमले आहे- म. गांधी, कुसुमाग्रज, दया पवार, ना. सी. फडके, सी. रामचंद्र, शांता शेळके, यशवंतराव गडाख, सुशीलकुमार शिंदे, चंद्रशेखर धर्माधिकारी, वायू. सी. पवार)

(२० तासिका)- श्रेयांकन -१ गुण ५०

घटक- २ व्यावहारिक मराठी – (४ घटकविषय) – (२० तासिका)- श्रेयांकन १

१. इतिवृत्तलेखन.
२. वर्तमानपत्रासाठी जाहिरातलेखन
३. उता-यावरील प्रश्न
४. सारांशलेखन
५. निबंधलेखन

प्रश्न १ -- घटक क्र. १ वर आधारित पर्याय देऊन एक प्रश्न – गुण २०.

प्रश्न २ – घटक क्र. १ वर आधारित पर्याय देऊन एक प्रश्न – गुण २०

प्रश्न ३ – घटक क्र. १ वर आधारित चार पैकी दोन टिपा – गुण १०

प्रश्न ४ – इतिवृत्तलेखन या उपघटकावर आधारित अंतर्गत पर्यायांसह १ प्रश्न . गुण १०

प्रश्न ५- वर्तमानपत्रासाठी जाहिरातलेखन या उपघटकावर अंतर्गत पर्यायांसह १ प्रश्न. गुण १०

प्रश्न ६ – उताऱ्यावरील प्रश्न या उपघटकावर अंतर्गत पर्यायांसह १ प्रश्न. गुण १०

प्रश्न ७ – सारांशलेखन या उपघटकावर अंतर्गत पर्यायांसह १ प्रश्न गुण. १०

प्रश्न ८ – निबंधलेखन या उपघटकावर चार विषयांपैकी एका विषयावर निबंध लिहिणे. गुण १०

संदर्भासाठी पुस्तके –

- १) ललित गद्याचे तात्त्विक स्वरूप आणि लघुनिबंधाचा इतिहास –आनंद यादव
- २) ललित गद्य ते मुक्त गद्य – वि. शं. चौघुले,
- ३) मराठी वाङ्मयाचा इतिहास, खंड ६, भाग २, संपादक- गो. म. कुळकर्णी व व.दि. कुळकर्णी, साहित्य परिषद, पुणे.
- ४) मराठी वाङ्मयकोश-खंड ४, (समीक्षा-संज्ञा), समन्वयक संपादक- डॉ. विजया राजाध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती मंडळ, मुंबई, २००२.
- ५) वाङ्मयीन संज्ञा-संकल्पना कोश- संपादक, प्रभा गणोरकर, वसंत आबाजी डहाके व इतर, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, २००१.
- ६) नसिराबादकर, ल. रा.; व्यावहारिक मराठी, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर
- ७) डॉ. शेकडे वसंत (संपा.), व्यावहारिक मराठी अध्यापनाच्या दिशा, ऋतू प्रकाशन, अहमदनगर, २०१२

AC 26/2/2015

Item No. 4.21

UNIVERSITY OF MUMBAI

Revised Syllabus for F.Y.B.A.
Program: B.A.
Course: Marathi (Ancillary)
(Sem I & II)

(Credit Based Semester and Grading System with effect
from the Academic year 2015–2016)

FYBA – MAR – (ANC)

(To be implemented from 2015-2016)

SEM - 1 (UAMAR 101)

SEM - 2 (UAMAR 201)

प्रथम वर्ष बी. ए. मराठी ऐच्छिक(प्रत्येक सत्रात ३ श्रेयांकने.)

प्रथम वर्ष बी. ए. मराठी ऐच्छिक या विषयासाठी २०१५- २०१६ या शैक्षणिक वर्षापासून नेमलेला अभ्यासक्रम.

प्रथम वर्ष बी. ए.मराठी ऐच्छिक याअभ्यासक्रमात प्रथम सत्रात दोन नाट्यकृती वदुस-या सत्रात निवडक कवितांचा समावेश करण्यात आला आहे. या अभ्यासक्रमाची श्रेयांकन पद्धतीनुसार रचना करण्यात आली आहे. वरील अभ्यासक्रम दोन सत्रांत विभागलेला असून, नेमलेल्या विशिष्ट तासिकांमध्ये तो शिकविला जाणे तसेच त्याच्या चाचणी परीक्षा घेणे आवश्यक आहे.

सत्र – पहिले- एकूण व्याख्याने -४५, श्रेयांकने - ०३

घटक१‘नाटक’या साहित्यप्रकाराचा सैद्धान्तिक परिचय-(४८मिनिटांच्या १५ तासिका) **श्रेयांकन -१**
नाटकाची व्याख्या, नाटकाचे घटक, नाटकाचे महत्त्वाचे दोन प्रकार (शोकात्मिका व सुखात्मिका) नाटक एक संमिश्र कला, मराठी रंगभूमीचाथोडक्यात मागोवा.

घटक२ ‘कावळ्यांची शाळा’,विजय तेंडुलकर,पॉप्युलर प्रकाशन(१३ तासिका)**श्रेयांकन - १**

घटक३‘राहिले दूर घर माझे’,शफाअत खान,शब्दालय प्रकाशन (१३ तासिका) **श्रेयांकन - १**

अंतर्गत परीक्षा-एकूण गुण -२५

श्रेयांकन पद्धतीतील एक आवश्यक भाग म्हणून अंतर्गत चाचणी परीक्षा वर्गात होणे आवश्यक आहे. या पहिल्या सत्रातील चाचणी परीक्षांचा तपशील व गुणविभागणी पुढीलप्रमाणे-

क्रमांक	परीक्षा	विषय	गुण
१	चाचणीपरीक्षा	‘नाटक’यासाहित्यप्रकाराच्या सैद्धान्तिकभागावर आणि शिकविलेल्या नाटकावर वस्तुनिष्ठ प्रश्न / टीपा	२०

२		वर्गातील उपस्थिती, मराठी वाङ्मय मंडळ तसेच यांसारख्या कार्यक्रमांत प्रत्यक्ष सहभाग.	०५
---	--	--	----

प्रथम सत्रान्त परीक्षा - गुण ७५

वरील अभ्यासपत्रिकेचे सत्रान्त प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप पुढीलप्रमाणे ठरविण्यात आले आहे.

प्रथम वर्ष बी. ए. मराठी (ऐच्छिक)

प्रश्न १- 'नाटक' या साहित्यप्रकाराचा सैद्धान्तिक परिचय यावर पर्याय देऊन एक प्रश्न - गुण १५.

प्रश्न २ - 'कावळ्याची शाळा' या नाटकावर पर्याय देऊन एक प्रश्न - गुण १५.

प्रश्न ३ - 'राहिले दूर घर माझे' या नाटकावर पर्याय देऊन एक प्रश्न - गुण १५.

प्रश्न ४ - प्रत्येक गटातील एकेक टीप लिहा (अंतर्गत पर्यायांसह) - गुण १५.

१) नाटकाचा सैद्धान्तिक परिचय

२) 'कावळ्याची शाळा'

३) 'राहिले दूर घर माझे'

प्रश्न ५. सर्व घटकांवर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न - गुण १५

सत्र दुसरे-एकूण व्याख्याने ४५, श्रेयांकने - ०३

घटककविता या साहित्यप्रकाराचा सैद्धान्तिक परिचय-(१५ तासिका) श्रेयांकन - १

(कवितेची व्याख्या,भावकविता आणि भावगीत फरक, कवितेची भाषा,परंपरेचा मागोवा)

घटक- २या घटकाच्या अंतर्गत चार कवींच्या कवितांचा अभ्यास नेमलेला आहे.

(१५ तासिका) श्रेयांकन - १

१)बा.सी. मर्ढेकर-मर्ढेकरांची कविता, बाळ सीताराम मर्ढेकर, मौज प्रकाशन,मुंबई, १९९४

१ कितीतरी दिवसात ... (पृ. १०१)

२पिपात मेले ओल्या उंदिर (पृ. ४१)

३ सकाळी उठोनी चहा-कॉफी प्यावी (पृ. २८)

४ अजून येतो वास फुलांना (पृ. १०२)

२)मंगेश पाडगावकर-

१ दिवस तुझे हे फुलायाचे (संग्रह-तुझे गीत गाण्यासाठी, मौज प्रकाशन, मुंबई, १९८९, पृ. ८४)

२ मी फूल तृणातील इवले (संग्रह- जिप्सी,पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, पुनर्मुद्रण,१९६८, पृ१७)

३ रात्रभर आपण चालत आहोत (भटके पक्षी,मौज प्रकाशन, मुंबई, १९८४, पृ. ४९)

४ प्रेम म्हणजे प्रेम असतं (बोलगाणी,मौज प्रकाशन, मुंबई, २०००, पृ. ३६)

३) बहिणाबाई-संग्रह -बहिणाआर्ची गाणी, बहिणाबाआ चौधरी, परचुरे प्रकाशन, मुंबई,१९५२

१ संसार (पृ. ०७)

२ मन

३ हिरीताचं देनं घेनं (पृ. १४)

४ मानूस (पृ. ६४)

४) पद्मा -

१ आम्ही कुलीनांच्या कन्या (नीहार, मौज प्रकाशन, १९५४, पृ. २६)

२ अवखळ पोरीसमान (नीहार, मौज प्रकाशन, १९५४, पृ. ३५)

३ मी इथली (स्वप्नजा,मौज प्रकाशन, १९६२, पृ.१२)

४ आईपणाची भीती (आकाशवेडी,)

घटक३ - या घटकाच्या अंतर्गत चार कवींच्या कवितांचा अभ्यास नेमलेला आहे.

(१५ तासिका) **श्रेयांकन - १**

१) अनुराधा पाटील-

१ म्हणतात उमटत नाहीत (दिवसेंदिवस, पृ. १०)

२ आठवणी येतात (दिगंत, पृ. १०)

३माझी अक्षरं भिजतात (वाळूच्या पात्रात मांडलेला खेळ, पृ. ३७)

४ गवताच्या वाळलेल्या मुळांसारखीच (तरीही, पृ. ४१)

२) इंद्रजित भालेराव-

१ कविता क्र. १ (पीकपाणी, मेहता प. हा., २००१, पृ.९)

२ कविता क्र. २७ (दूर राहिला गाव, प्रतिभास प्रका., २००९, पृ. ३५)

३ कविता क्र. ३२ (दूर राहिला गाव, प्रतिभास प्रका., २००९, पृ. ४०)

४ कविता क्र. १ (टाहो, प्रतिभास प्रका., २००८, पृ. ९)

३) अरुण काळे-संग्रह - नंतर आलेले लोक, लोकवाङ्मयगृह, २००६.

१ नंतर आलेले लोक (पृ. ६)

२ खरं बोललं की सख्ख्या आईला राग येतो. (पृ. ३२)

२ तू मदरबोर्ड माझ्या संगणकाचा (पृ. ३७)

३ प्रेमाचं होऊ घाना जागतिकीकरण (पृ.३९)

४) वीरधवल परब- संग्रह- दरसाल दर शेकडा, लोकवाङ्मयगृह, दुसरी आवृत्ती, २००९.

१ वय वाढत जातंय आपलं, (पृ. १०)

२ जोतिराव फुल्यांचे चित्र (पृ. ४)

३खूप दूरवर पाहूनही (पृ. २३)

४ आपली नाळ कधीच पुरली गेलीच नाही गावकुसात (पृ. ३८)

अंतर्गत परीक्षा-एकूण गुण -२५

श्रेयांकन पद्धतीतील एक आवश्यक भाग म्हणून अंतर्गत चाचणी परीक्षा वर्गात होणे आवश्यक आहे. या दुस-या सत्रातील चाचणी परीक्षांचा तपशील व गुणविभागणी पुढीलप्रमाणे-

क्रमांक	परीक्षा	विषय	गुण
१	चाचणीपरीक्षा	‘कविता’ यासाहित्यप्रकाराच्यासैद्धान्तिकभागावरआणि नेमलेल्या कवितांवर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न किंवा टीपा	२०
२	-	वर्गातील उपस्थिती, मराठी वाङ् मय मंडळ तसेच यांसारख्या कार्यक्रमांत प्रत्यक्ष सहभाग.	०५

दुसरी सत्रान्त परीक्षा – गुण ७५

वरील अभ्यासपत्रिकेचे सत्रान्त प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप पुढीलप्रमाणे ठरविण्यात आले आहे.

प्रथम वर्ष बी. ए. मराठी (ऐच्छिक)

प्रश्न१- कविता या साहित्यप्रकाराचा सैद्धान्तिक परिचय(पर्यायसह)एक प्रश्न – गुण १५.

प्रश्न २ –‘घटक २ मधील कवितांवर आधारित पर्याय देऊन एक प्रश्न – गुण १५.

प्रश्न ३ –‘घटक ३ मधील कवितांवर आधारितपर्याय देऊन एक प्रश्न – गुण १५.

प्रश्न ४ – प्रत्येक गटातील एकेक टीपा लिहा – (पर्यायांसह अंतर्गत) गुण १५.

१)कवितेचा सैद्धान्तिक परिचय.

२)घटक २ मधील कविता

३)घटक ३ मधील कविता

प्रश्न ५ – सर्व घटकांवर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न - गुण १५

संदर्भासाठी पुस्तकांची यादी –

१) मराठी रंगभूमी मराठी नाटक – घटना आणि परंपरा. (डॉ. अ. ना. भालेराव स्मृतिग्रंथ) – संपादक –के. नारायण काळे, वा. ल. कुळकर्णी, वा. रा. ढवळे, मुंबई मराठी साहित्य संघ, मुंबई, १९७१.

२) साहित्य अध्यापन आणि प्रकार – (वा. ल. कुळकर्णी गौरव ग्रंथ)- संपादक – श्री. पु. भागवत, सुधीर रसाळ, मंगेश पाडगावकर, शिल्पा तेंडुलकर, अंजली कीर्तने, -पॉप्युलर प्रकाशन आणि मौज प्रकाशन, मुंबई, १९८७

३)भारतीय प्रयोगकलांचा परिचय व इतिहास-नाट्य,राजीव नाईक,प्रवीण भोळे,लोकवाङ्.मय गृह,मुंबई,२०१०

४) साहित्य-समीक्षा –(वि. वा. शिरवाडकर गौरव ग्रंथ) –संपादित – सार्वजनिक वाचनालय, नासिक, १९७६.

५) आधुनिक मराठी काव्य उद् गम, विकास आणि भवितव्य – दि. के. बेडेकर, नागपुर विद्यापीठ,

नागपुर, १९६९

६) काही मराठी कवी जाणवा आणि शैली. – सुधीर रसाळ, जनशक्ती वाचक चळवळ, औरंगाबाद, तृतीय आवृत्ती, २०११

७) स्वातंत्र्योत्तर मराठी कविता – संपादक डॉ. सुषमा करोगल, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे, १९९९.

८) कवितेविषयी – वसंत आबाजी डहाके, स्वरूप प्रकाशन, औरंगाबाद, १९९९.

९) कविता संकल्पना, निर्मिती आणि समीक्षा – वसंत पाटणकर, मुंबई विद्यापीठ आणि अनुभव प्रकाशन, मुंबई, १९९५.

१०) कवितेचा शोध – वसंत पाटणकर, मौज प्रकाशन, मुंबई, २०११

SYBA – MAR – (II)

(To be implemented from 2017-2018)

SEM - 3

द्वितीय वर्ष कला मराठी सत्र तिसरे व चौथे (प्रत्येक सत्रात ३ श्रेयांकने)

द्वितीय वर्ष बी.ए. (मराठी) अभ्यासपत्रिका क्र. २ च्या अभ्यासक्रमात तिस-या सत्रात 'कादंबरी' या साहित्यप्रकाराचा सैद्धांतिक परिचय व दोन कादंब-या यांचा समावेश आहे. चौथ्या सत्रात 'आत्मकथन' या साहित्यप्रकाराची ठळक वैशिष्ट्ये व दोन आत्मकथने यांचा समावेश करण्यात आलेला आहे. या अभ्यासक्रमाची श्रेयांकन पद्धतीनुसार रचना करण्यात आली आहे. हा अभ्यासक्रम दोन सत्रात विभागला असून नेमलेल्या विशिष्ट तासिकांमध्ये तो शिकवला जाणे आवश्यक आहे.

सत्र ३ (तिसरे) – एकूण व्याख्याने ४५ – श्रेयांकने - ०३

घटक-१ कादंबरी: एक साहित्यप्रकार - परिचय (१५ तासिका) श्रेयांकन १

कादंबरी हा कथनात्मक साहित्यप्रकार त्या दृष्टीने त्याच्या घटकांची माहिती कथानक, निवेदन, व्यक्तिरेखा, भाषा, निवेदनाचे प्रकार, व्यक्तिरेखांचे प्रकार, कादंबरीची एकूण संरचना.

घटक- २ 'थँक यू मिस्टर ग्लाड',- कादंबरी – अनिल बर्वे पॉप्युलर प्रकाशन (१५ तासिका) श्रेयांकन १

घटक -३ 'दिवे गेलेले दिवस',- कादंबरी – रंगनाथ पठारे, शब्दालय प्रकाशन (१५ तासिका) श्रेयांकन १

सत्र -४ (चौथे) एकूण व्याख्याने ४५ – श्रेयांकने -३

घटक १: 'आत्मकथन' या साहित्यप्रकाराची ठळक वैशिष्ट्ये (१५ तासिका) श्रेयांकन- १

घटक २: 'मन में है विश्वास'- आत्मकथन – विश्वास नांगरे पाटील, राजहंस प्रकाशन, (१५ तासिका) श्रेयांकन १

घटक ३: 'जसं घडलं तसं' - आत्मकथन - नीलम माणगावे, शशिकिरण पब्लिकेशन, (१५ तासिका)- श्रेयांकन १

तृतीय सत्रान्त परीक्षा – गुण १००

वरील अभ्यासपत्रिकेचे प्रथम सत्रान्त प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप पुढीलप्रमाणे ठरविण्यात आले आहे.

द्वितीय वर्ष बी. ए. मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. ३

प्रश्न १- 'कादंबरी' या साहित्यप्रकाराचा सैद्धान्तिक परिचय यावर पर्याय देऊन एक प्रश्न – गुण २०.

प्रश्न २ – 'थँक यू मिस्टर ग्लाड' या कादंबरीवर पर्याय देऊन एक प्रश्न – गुण २०.

प्रश्न ३ – 'दिवे गेलेले दिवस' या कादंबरीवर पर्याय देऊन एक प्रश्न – गुण २०.

प्रश्न ४ – प्रत्येक गटातील एकेक टीप लिहा (अंतर्गत पर्यायांसह) – गुण ३०.

१) आत्मकथनाचा सैद्धान्तिक परिचय

२) 'थँक यू मिस्टर ग्लाड'

३) 'दिवे गेलेले दिवस'

प्रश्न ५. अभ्यासपत्रिकेतील घटक २ व ३ वर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न. प्रत्येक घटकावर ४ असे एकूण ८ वस्तुनिष्ठ स्वरूपाचे प्रश्न विचारले जातील, परीक्षार्थींनी त्यापैकी कोणतेही ५ प्रश्न सोडवायचे आहेत. प्रत्येक योग्य उत्तरास २ गुण असे एकूण गुण १०

चतुर्थ सत्रान्त परीक्षा – गुण १००

वरील अभ्यासपत्रिकेचे प्रथम सत्रान्त प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप पुढीलप्रमाणे ठरविण्यात आले आहे.

द्वितीय वर्ष बी. ए. मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. ३

प्रश्न १- 'आत्मकथन' या साहित्यप्रकाराचा सैद्धान्तिक परिचय यावर पर्याय देऊन एक प्रश्न – गुण २०.

प्रश्न २ – 'मनमे है विश्वास' या आत्मकथनावर पर्याय देऊन एक प्रश्न – गुण २०.

प्रश्न ३ – 'जसं घडलं तसं' या आत्मकथनावर पर्याय देऊन एक प्रश्न – गुण २०.

प्रश्न ४ – प्रत्येक गटातील एकेक टीप लिहा (अंतर्गत पर्यायांसह) – गुण ३०.

१) आत्मकथनाचा सैद्धान्तिक परिचय

२) 'मनमे है विश्वास'

३) 'जसं घडलं तसं'

प्रश्न ५. अभ्यासपत्रिकेतील घटक २ व ३ वर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न. प्रत्येक घटकावर ४ असे एकूण ८ वस्तुनिष्ठ स्वरूपाचे प्रश्न विचारले जातील, परीक्षार्थींनी त्यापैकी कोणतेही ५ प्रश्न सोडवायचे आहेत. प्रत्येक योग्य उत्तरास २ गुण - एकूण गुण १०

SYBA – PAPER NO. III
(To be implemented from 2017-2018)

व्दितीय वर्ष, कला, मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. ३

व्दितीय वर्ष, कला (मराठी) अभ्यासपत्रिका क्र. ३ च्या अभ्यासक्रमातील तिस-या व चौथ्या सत्रासाठी एकूण चार नव्या अभ्यासपत्रिका – “३०१ भाषा आणि भाषाभ्यास”, ४०१ “मराठीच्या बोलीचा अभ्यास: आगरी बोली”, ४०२ “मराठीच्या बोलीचा अभ्यास: मालवणी बोली”, ४०३ “मराठीच्या बोलीचा अभ्यास: वाडवळी बोली ” नेमण्यात आल्या आहेत. यापैकी तिसऱ्या सत्रासाठी अभ्यासपत्रिका क्र. “३०१ भाषा आणि भाषाभ्यास” ही सर्व महाविद्यालयांसाठी अनिवार्य असून, चौथ्या सत्रासाठी तीन पर्यायी स्वरूपाच्या अभ्यासपत्रिका नेमल्या आहेत; या अभ्यासपत्रिकांपैकी कोणतीही एक अभ्यास पत्रिका संबंधित महाविद्यालयाने निवडायची असून आगामी तीन वर्षांसाठी संबंधित महाविद्यालयाने विशिष्ट अभ्यासपत्रिकेची केलेली निवड अपरिहार्य राहिल, त्यांना आपल्या निवडीत बदल करता येणार नाही. या अभ्यासक्रमाची श्रेयांकन पद्धतीनुसार रचना करण्यात आली आहे. वरील अभ्यासक्रम दोन सत्रांत विभागलेला असून, नेमलेल्या विशिष्ट तासिकांमध्ये तो शिकविला जाणे आवश्यक आहे.

सत्र चारसाठी महाविद्यालयांना ४०१ मराठीच्या बोलीचा अभ्यास: आगरी बोली; ४०२ मराठीच्या बोलीचा अभ्यास: मालवणी बोली किंवा ४०३ मराठीच्या बोलीचा अभ्यास: वाडवळी बोली या चार अभ्यासपत्रिकांपैकी कोणत्याही एकाच अभ्यासपत्रिकेची निवड करावी लागेल. संबंधित महाविद्यालयाच्या यापूर्वी निर्धारित व मान्य झालेल्या तासिकांमध्ये कोणत्याही प्रकारची वाढ करता येणार नाही.

सत्र ३, अभ्यासपत्रिका क्र. ३, एकूण व्याख्याने ४५, श्रेयांकने ३

भाषा आणि भाषाभ्यास

घटक १ (अ) मानवी भाषेचे स्वरूप , एकूण व्याख्याने १५, श्रेयांकने १

संप्रेषण – मानवी आणि मानवेतरांचे, मानवांचे भाषिक व भाषेतर संप्रेषण, मानवी भाषेची लक्षणे किंवा स्वरूप विशेष (ध्वन्यात्मकता, चिन्हात्मकता, यादृच्छिकता, सर्जनशीलता, प्रत्यक्षातीतता, सामाजिकता, परिवर्जनशीलता इ.) मानवी भाषेच्या व्याख्या

(आ) भाषेची विविध कार्ये – रोमान याकबसनचे संप्रेषणाचे नमुनारूप व ६ भाषिक कार्ये

(निर्देशात्म, आविष्कारात्म, परिणामनिष्ठ, सौंदर्यात्म, संपर्कनिष्ठ, अतिभाषात्म)

घटक २ (अ) भाषा, समाज आणि संस्कृती - एकूण व्याख्याने १५, श्रेयांकने १

भाषा – एक सांस्कृतिक संचित, सांस्कृतिक जडणघडणीचे, संक्रमणाचे माध्यम एडवर्ड सपीर-बेंजामीन वॉर्फ यांचा भाषिक सापेक्षतावादाचा अभ्युपगम भाषेकडे पाहण्याचा समाज भाषावैज्ञानिक दृष्टिकोण, समाजातील भाषावैविध्य आणि भाषेचा बहुजिनसीपणा, भाषिक-सांस्कृतिक विविधता परस्परसंबंध

(आ) भाषेचा विकास आणि -हास – संकल्पनाविचार : एकूण व्याख्याने १५, श्रेयांकने १

जागतिकीकरण आणि भाषिक-सांस्कृतिक विविधता- परिणाम, भाषिक ध्रुवीकरणाचे धोके, भाषेच्या 'विकासा'ची संकल्पना, भाषेच्या प्रगतीचे निकष किंवा मापदंड, भाषिक -हासाची संकल्पना, भाषिक -हासाच्या विविध अवस्था किंवा टप्पे, भाषिक -हासाची कारणे, भाषानियोजन आणि भाषेचा विकास

घटक ३ (अ) भाषा, प्रमाण भाषा आणि बोली- संकल्पना विचार : एकूण व्याख्याने १५, श्रेयांकने १

'प्रमाण भाषा' म्हणजे काय, प्रमाण भाषेची आवश्यकता, प्रमाण भाषा व बोली यांच्यातील संबंध, त्यांचे वापरक्षेत्र, बोलीवैविध्य- उपबोली, स्थानिक बोली-प्रादेशिक बोली- जातिनिष्ठ बोली-सामाजिक बोली इ., बोलींविषयीचे गैरसमज (शुद्धाशुद्धता, श्रेष्ठकनिष्ठता, अंगभूत क्षमता इ.) व तथ्ये, मराठीच्या विविध बोली

(आ) बोलींच्या अभ्यासाची गरज व महत्त्व

बोलीविज्ञान (Dialectology), बोलींच्या अभ्यासाची दिशा – बोलींचा विजनात्मक अभ्यास, सामाजिक-सांस्कृतिक अभ्यास, बोलींच्या अभ्यासाची साधने, क्षेत्रीय कार्य (Field Work), बोलींची व्याकरणे व कोशरचना यांचे महत्त्व, बोलींसमोरील आव्हाने व त्यांचे जतन व संवर्धन यांसाठी करावयाच्या प्रयत्नांची दिशा

तृतीय सत्रांत परिक्षेचे स्वरूप

प्रश्न क्र. १ घटक १ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. २ घटक २ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. ३ घटक ३ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. ४ घटक १, २ व ३ यांवर अंतर्गत पर्यायासह तीन टिपा (गुण ३०)

प्रश्न क्र. ५ घटक १, २ व ३ यांवर वस्तुनिष्ठ स्वरूपाचे ९ पैकी कोणतेही ५ प्रश्न सोडविणे (गुण १०)

SEM - 4 (UAMAR 401)

सत्र - ४ (चौथे) एकूण व्याख्याने ४५, श्रेयांकने ३

व्दितीय वर्ष बी.ए. मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. 401 : मराठीच्या बोलींचा अभ्यास: आगरी बोली

घटक १ एकूण व्याख्याने १५, श्रेयांकने १

अ)आगरी बोलीची वैशिष्ट्ये- व्युत्पत्ती आणि विकास, व्याकरणिक वैशिष्ट्ये, उच्चार प्रक्रिया-म्हणी, वाक् प्रचार, शब्दसंग्रह इ.

आ) आगरी लोकसंस्कृती, आगरी बोलीचे प्रभाव क्षेत्र, आगरी साहित्याचा इतिहास

घटक २ एकूण व्याख्याने १५, श्रेयांकने १

आगरी बोलीतील निवडक कवितांचा अभ्यास: १) सारेबाराचा पलाट, मायच्यं सुरक्याची गोदरी- प्रा. एल्. बी. पाटील, २) आगरी-कोळी, आय-चंद्रकांत मढवी, ३) आबचा आगोर- डॉ. संजीव म्हात्रे, ४) मीठ, नवी मुंबई- रामनाथ म्हात्रे, ५) इनकूरी, आमी जातीच हाव आगरी- पुंडलिक म्हात्रे, ६) जमिनीचा तुकरा - म. वा. म्हात्रे, ७) बंदर, खोपट- मुकेश कांबळे, ८) आलं कंपनीवालं आलं सौ. सुनंदा मोडखरकर, ९) पायंडा- सौ. शोभना रामकृष्ण पाटील, १०) एस्. ई. झेड नवरा- गणपत म्हात्रे, ११) खलाटी- अविनाश पाटील, १२) दिप्तीला गाव सारा धावला- दिनानाथ वेदू पाटील, १३) आमचेकरं आता परकल्प आयलंय- विश्वास ठाकूर, नेरुळ, १४) भाकरी, शून्य- सौ. दमयंती भोईर

घटक ३ एकूण व्याख्याने १५, श्रेयांकने १

आगरी बोलीतील निवडक कथांचा अभ्यास: १) साकव- परेन जांभळे, २) मौल- शंकर सखाराम, ३) म्हारत्याचा तेरावा-मोहन भोईर, ४) बेमट्याचा बेरा- चंद्रकांत पाटील, ५) हरिभाऊ घरत- भगताचा उतारा ६) वादळ- सौ. वासंती ठाकूर, ७) निवरणुका- ए. डी. पाटील, ८) जोल- अविनाश पाटील, ९) जाण- गजानन म्हात्रे, १०) शालन जावाचा हाय- प्रा. जयवंत पाटील

चतुर्थ सत्रांत परीक्षेचे स्वरूप

प्रश्न क्र. १ घटक १ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. २ घटक २ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. ३ घटक ३ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. ४ घटक १, २ व ३ यांवर अंतर्गत पर्यायासह तीन टिपा (गुण ३०)

प्रश्न क्र. ५ घटक १, २ व ३ यांवर वस्तुनिष्ठ स्वरूपाचे ९ पैकी कोणतेही ५ प्रश्न सोडविणे (गुण १०)

संदर्भ ग्रंथ: १) भारतीय भाषांचे लोकसर्वेक्षण: सर्वेक्षण मालिका मुख्य संपादक- डॉ. गणेश देवी, महाराष्ट्र खंड संपादन: अरुण जाखडी, पद्मगंधा प्रकाशन, २०१३

SEM - 4 (UAMAR 402)

सत्र - ४ (चौथे) एकूण व्याख्याने ४५ श्रेयांकने ३

व्दितीय वर्ष बी.ए. मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. 402 : मराठीच्या बोलींचा अभ्यास: मालवणी बोली

घटक १: एकूण तासिका १५, श्रेयांकन १

अ) मालवणी बोलीची वैशिष्ट्ये- व्युत्पत्ती आणि विकास, व्याकरणिक वैशिष्ट्ये, उच्चार प्रक्रिया-म्हणी, वाक् प्रचार, शब्दसंग्रह इ.

आ) मालवणी लोकसंस्कृती, मालवणी बोलीचे प्रभाव क्षेत्र, मालवणी साहित्याचा इतिहास

घटक २: एकूण तासिका १५, श्रेयांकन १

नाटक: चाकरमानी- सुंदर तळाशीकर, मॅजेस्टीक प्रकाशन- आशय, पात्रचित्रण, अवकाश, संवादभाषा, बोली वैशिष्ट्ये इ.

घटक ३: एकूण तासिका १५, श्रेयांकन १

मालवणी बोलीतील कवितांचा अभ्यास

१) ठेव झिला घराची आठव रे, चल चेडवा पडावात्सून आगबोटीत- विठ्ठल कृष्ण नेरूरकर

२) आज्ञान माझान, आराड गे बेडके सांन जांवदे- वसंत सावंत

३) व्हनीबाय जुन्यार दी गे, बाळगो आणि मालग्या- महेश केळुसकर

४) वाडवाळ, झेटलीमन- नारायण परब

५) नया घराचो पावो खनताना, वारूळ- प्रवीण बांदेकर

६) वांगड, शबय- सई लळीत

७) नामू कुळकार, मालवण मेवो- अविनाश बापट

८) जत्रा, पावस इलो पावस- दादा मडकईकर

९) खेळे, भातलय- नामदेव गवळी

१०) शेताभातातलो शिरवान, तांबेट पसरलेल्या माटवात- अजय कांडर

११) दर्या राजा, माय- रुजारिओ पिंटो

१२) तावडन आजी, गटारी- सुनंदा कांबळे

चतुर्थ सत्रांत परीक्षेचे स्वरूप

प्रश्न क्र. १ घटक १ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. २ घटक २ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. ३ घटक ३ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. ४ घटक १, २ व ३ यांवर अंतर्गत पर्यायासह तीन टिपा (गुण ३०)

प्रश्न क्र. ५ घटक १, २ व ३ यांवर वस्तुनिष्ठ स्वरूपाचे ९ पैकी कोणतेही ५ प्रश्न सोडविणे (गुण १०)

संदर्भ ग्रंथ: १) भारतीय भाषांचे लोकसर्वेक्षण: सर्वेक्षण मालिका मुख्य संपादक- डॉ. गणेश देवी, महाराष्ट्र खंड संपादन: अरुण जाखडी, पद्मगंधा प्रकाशन, २०१३

SEM - 4 (UAMAR 403)

सत्र – ४ (चौथे) एकूण व्याख्याने ४५, श्रेयांकने ३

द्वितीय वर्ष बी.ए. मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. 403 : मराठीच्या बोलींचा अभ्यास: वाडवळी बोली

घटक १: एकूण तासिका १५, श्रेयांकन १

अ) वाडवळी बोलीची वैशिष्ट्ये- व्युत्पत्ती आणि विकास, व्याकरणिक वैशिष्ट्ये, उच्चार प्रक्रिया-म्हणी, वाक् प्रचार, शब्दसंग्रह इ.

आ) वाडवळी लोकसंस्कृती, वाडवळी बोलीचे प्रभाव क्षेत्र, वाडवळी साहित्याचा इतिहास

घटक २: एकूण तासिका १५, श्रेयांकन १

कादंबरी- कोपात- रेमंड मच्याडो, शब्दालय प्रकाशन, २०१७: आशय, पात्रचित्रण, अवकाश, संवादभाषा, बोली वैशिष्ट्ये इ.

घटक ३: एकूण तासिका १५, श्रेयांकन १

वाडवळी बोलीतील कथा:

१) नट-नटी आल्यात पालिया फेस्त्यात- दीपक मच्याडो, मुंबई

२) आगीही रेग- स्मिता पाटील, केळवे-माहीम

३) दोन हेपटीई गोष्ट- स्टीफन परेरा, वसई

४) मेंढरं- स्टॅन्ली गोन्सालवीस, वसई

५) माणुसकीहा साक्षात्कार- धोंडू पेडणेकर, वसई

निवडक वाडवळी कविता

१) लोकगीते: धरतरी फोडूनशी, साफा, शीसेशे पाखुरले, गुलाबाशा फुलाला, ताडा रे माडा

२) राटाहा पाणी, कपाळाहं वाणं- कवी आरेम् (रघुनाथ माधव पाटील)

३) जमीन, एकाकी- रिचर्ड नुनीस

४) तुया गावात, समजावणी- डॉ. सिसिलिया कार्वालो

चतुर्थ सत्रांत परीक्षेचे स्वरूप

प्रश्न क्र. १ घटक १ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. २ घटक २ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. ३ घटक ३ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. ४ घटक १, २ व ३ यांवर अंतर्गत पर्यायासह तीन टिपा (गुण ३०)

प्रश्न क्र. ५ घटक १, २ व ३ यांवर वस्तुनिष्ठ स्वरूपाचे ९ पैकी कोणतेही ५ प्रश्न सोडविणे

(गुण १०)

संदर्भ ग्रंथ: १) हिंदोळा - डॉ. सिसिलिया कार्वालो, मुद्रा प्रकाशन, विरार

२) भारतीय भाषांचे लोकसर्वेक्षण: सर्वेक्षण मालिका मुख्य संपादक- डॉ. गणेश देवी,

महाराष्ट्र खंड संपादन: अरुण जाखडी, पद्मगंधा प्रकाशन, २०१३

SYBA – MAR – (II)

(To be implemented from 2017-2018)

SEM - 3

द्वितीय वर्ष कला मराठी सत्र तिसरे व चौथे (प्रत्येक सत्रात ३ श्रेयांकने)

द्वितीय वर्ष बी.ए. (मराठी) अभ्यासपत्रिका क्र. २ च्या अभ्यासक्रमात तिस-या सत्रात कादंबरी या साहित्याप्रकाराचा सैद्धांतिक परिचय व दोन कादंब-या यांचा समावेश आहे. चौथ्या सत्रात आत्मकथन या साहित्यप्रकाराची ठळक वैशिष्ट्ये व दोन आत्मकथने यांचा समावेश करण्यात आलेला आहे. या अभ्यासक्रमाची श्रेयांकन पद्धतीनुसार रचना करण्यात आली आहे. हा अभ्यासक्रम दोन सत्रात विभागला असून नेमलेल्या विशिष्ट तासिकांमध्ये तो शिकवला जाणे आवश्यक आहे.

सत्र ३ (तिसरे) – एकूण व्याख्याने ४५ – श्रेयांकने - ०३

घटक-१ कादंबरी: एक साहित्यप्रकार - परिचय (१५ तासिका) श्रेयांकन १

कादंबरी हा कथनात्मक साहित्यप्रकार त्या दृष्टीने त्याच्या घटकांची माहिती कथानक, निवेदन, व्यक्तिरेखा, भाषा, निवेदनाचे प्रकार, व्यक्तिरेखांचे प्रकार, कादंबरीची एकूण संरचना.

घटक- २ 'थँक यू मिस्टर ग्लाड',- कादंबरी – अनिल बर्वे पॉप्युलर प्रकाशन (१५ तासिका) श्रेयांकन १

घटक -३ 'दिवे गेलेले दिवस',- कादंबरी – रंगनाथ पठारे, शब्दालय प्रकाशन (१५ तासिका) श्रेयांकन १

सत्र -४ (चौथे) एकूण व्याख्याने ४५ – श्रेयांकने -३

घटक १: 'आत्मकथन' या साहित्यप्रकाराची ठळक वैशिष्ट्ये (१५ तासिका) श्रेयांकन- १

घटक २: 'मन में है विश्वास'- आत्मकथन – विश्वास नांगरे पाटील, राजहंस प्रकाशन, (१५ तासिका) श्रेयांकन १

घटक ३: 'जसं घडलं तसं' - आत्मकथन - नीलम माणगावे, शशिकिरण पब्लिकेशन, (१५ तासिका)- श्रेयांकन १

तृतीय सत्रान्त परीक्षा – गुण १००

वरील अभ्यासपत्रिकेचे प्रथम सत्रान्त प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप पुढीलप्रमाणे ठरविण्यात आले आहे.

द्वितीय वर्ष बी. ए. मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. ३

प्रश्न १- 'कादंबरी' या साहित्यप्रकाराचा सैद्धान्तिक परिचय यावर पर्याय देऊन एक प्रश्न – गुण २०.

प्रश्न २ – 'थँक यू मिस्टर ग्लाड' या कादंबरीवर पर्याय देऊन एक प्रश्न – गुण २०.

प्रश्न ३ – 'दिवे गेलेले दिवस' या कादंबरीवर पर्याय देऊन एक प्रश्न – गुण २०.

प्रश्न ४ – प्रत्येक गटातील एकेक टीप लिहा (अंतर्गत पर्यायांसह) – गुण ३०.

१) आत्मकथनाचा सैद्धान्तिक परिचय

२) 'थँक यू मिस्टर ग्लाड'

३) 'दिवे गेलेले दिवस'

प्रश्न ५. अभ्यासपत्रिकेतील घटक २ व ३ वर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न. प्रत्येक घटकावर ४ असे एकूण ८ वस्तुनिष्ठ स्वरूपाचे प्रश्न विचारले जातील, परीक्षार्थींनी त्यापैकी कोणतेही ५ प्रश्न सोडवायचे आहेत. प्रत्येक योग्य उत्तरास २ गुण असे एकूण गुण १०

चतुर्थ सत्रान्त परीक्षा – गुण १००

वरील अभ्यासपत्रिकेचे प्रथम सत्रान्त प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप पुढीलप्रमाणे ठरविण्यात आले आहे.

द्वितीय वर्ष बी. ए. मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. ३

प्रश्न १- 'आत्मकथन' या साहित्यप्रकाराचा सैद्धान्तिक परिचय यावर पर्याय देऊन एक प्रश्न – गुण २०.

प्रश्न २ – 'मनमे है विश्वास' या आत्मकथनावर पर्याय देऊन एक प्रश्न – गुण २०.

प्रश्न ३ – 'जसं घडलं तसं' या आत्मकथनावर पर्याय देऊन एक प्रश्न – गुण २०.

प्रश्न ४ – प्रत्येक गटातील एकेक टीप लिहा (अंतर्गत पर्यायांसह) – गुण ३०.

१) आत्मकथनाचा सैद्धान्तिक परिचय

२) 'मनमे है विश्वास'

३) 'जसं घडलं तसं'

प्रश्न ५. अभ्यासपत्रिकेतील घटक २ व ३ वर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न. प्रत्येक घटकावर ४ असे एकूण ८ वस्तुनिष्ठ स्वरूपाचे प्रश्न विचारले जातील, परीक्षार्थींनी त्यापैकी कोणतेही ५ प्रश्न सोडवायचे आहेत. प्रत्येक योग्य उत्तरास २ गुण - एकूण गुण १०

SYBA – PAPER NO. III

(To be implemented from 2017-2018)

द्वितीय वर्ष, कला, मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. ३

द्वितीय वर्ष, कला (मराठी) अभ्यासपत्रिका क्र. ३ च्या अभ्यासक्रमातील तिस-या व चौथ्या सत्रासाठी एकूण चार नव्या अभ्यासपत्रिका – “३०१ भाषा आणि भाषाभ्यास”, ४०१ “मराठीच्या बोलीचा अभ्यास: आगरी बोली”, ४०२ “मराठीच्या बोलीचा अभ्यास: मालवणी बोली”, ४०३ “मराठीच्या बोलीचा अभ्यास: वाडवळी बोली ” नेमण्यात आल्या आहेत. यापैकी तिसऱ्या सत्रासाठी अभ्यासपत्रिका क्र. “३०१ भाषा आणि भाषाभ्यास” ही सर्व महाविद्यालयांसाठी अनिवार्य असून, चौथ्या सत्रासाठी तीन पर्यायी स्वरूपाच्या अभ्यासपत्रिका नेमल्या आहेत; या अभ्यासपत्रिकांपैकी कोणतीही एक अभ्यासपत्रिका संबंधित महाविद्यालयाने निवडायची असून आगामी तीन वर्षांसाठी संबंधित महाविद्यालयाने विशिष्ट अभ्यासपत्रिकेची केलेली निवड अपरिहार्य राहिल, त्यांना आपल्या निवडीत बदल करता येणार नाही. या अभ्यासक्रमाची श्रेयांकन पद्धतीनुसार रचना करण्यात आली आहे. वरील अभ्यासक्रम दोन सत्रांत विभागलेला असून, नेमलेल्या विशिष्ट तासिकांमध्ये तो शिकविला जाणे आवश्यक आहे.

सत्र चारसाठी महाविद्यालयांना ४०१ मराठीच्या बोलीचा अभ्यास: आगरी बोली; ४०२ मराठीच्या बोलीचा अभ्यास: मालवणी बोली किंवा ४०३ मराठीच्या बोलीचा अभ्यास: वाडवळी बोली या चार अभ्यासपत्रिकांपैकी कोणत्याही एकाच अभ्यासपत्रिकेची निवड करावी लागेल. संबंधित महाविद्यालयाच्या यापूर्वी निर्धारित व मान्य झालेल्या तासिकांमध्ये कोणत्याही प्रकारची वाढ करता येणार नाही.

सत्र ३, अभ्यासपत्रिका क्र. ३, एकूण व्याख्याने ४५, श्रेयांकने ३

भाषा आणि भाषाभ्यास

घटक १ (अ) मानवी भाषेचे स्वरूप , एकूण व्याख्याने १५, श्रेयांकने १

संप्रेषण – मानवी आणि मानवेतरांचे, मानवांचे भाषिक व भाषेतर संप्रेषण, मानवी भाषेची लक्षणे किंवा स्वरूप विशेष (ध्वन्यात्मकता, चिन्हात्मकता, यादृच्छिकता, सर्जनशीलता, प्रत्यक्षातीतता, सामाजिकता, परिवर्जनशीलता इ.) मानवी भाषेच्या व्याख्या

(आ) भाषेची विविध कार्ये – रोमान याकबसनचे संप्रेषणाचे नमुनारूप व ६ भाषिक कार्ये (निर्देशात्म, आविष्कारात्म, परिणामनिष्ठ, सौंदर्यात्म, संपर्कनिष्ठ, अतिभाषात्म)

घटक २ (अ) भाषा, समाज आणि संस्कृती - एकूण व्याख्याने १५, श्रेयांकने १

भाषा – एक सांस्कृतिक संचित, सांस्कृतिक जडणघडणीचे, संक्रमणाचे माध्यम एडवर्ड सपीर-बेंजामीन वोर्फ यांचा भाषिक सापेक्षतावादाचा अभ्युपगम भाषेकडे पाहण्याचा समाज भाषावैज्ञानिक दृष्टिकोण, समाजातील भाषावैविध्य आणि भाषेचा बहुजिनसीपणा, भाषिक-सांस्कृतिक विविधता परस्परसंबंध

(आ) भाषेचा विकास आणि –हास – संकल्पनाविचार : एकूण व्याख्याने १५, श्रेयांकने १

जागतिकीकरण आणि भाषिक-सांस्कृतिक विविधता- परिणाम, भाषिक ध्रुवीकरणाचे धोके, भाषेच्या 'विकासा'ची संकल्पना, भाषेच्या प्रगतीचे निकष किंवा मापदंड, भाषिक -हासाची संकल्पना, भाषिक -हासाच्या विविध अवस्था किंवा टप्पे, भाषिक -हासाची कारणे, भाषानियोजन आणि भाषेचा विकास

घटक ३ (अ) भाषा, प्रमाण भाषा आणि बोली- संकल्पना विचार : एकूण व्याख्याने १५, श्रेयांकने १

'प्रमाण भाषा' म्हणजे काय, प्रमाण भाषेची आवश्यकता, प्रमाण भाषा व बोली यांच्यातील संबंध, त्यांचे वापरक्षेत्र, बोलीवैविध्य- उपबोली, स्थानिक बोली-प्रादेशिक बोली- जातिनिष्ठ बोली-सामाजिक बोली इ., बोलींविषयीचे गैरसमज (शुद्धाशुद्धता, श्रेष्ठकनिष्ठता, अंगभूत क्षमता इ.) व तथ्ये, मराठीच्या विविध बोली

(आ) बोलींच्या अभ्यासाची गरज व महत्त्व

बोलीविज्ञान (Dialectology), बोलींच्या अभ्यासाची दिशा – बोलींचा विजनात्मक अभ्यास, सामाजिक-सांस्कृतिक अभ्यास, बोलींच्या अभ्यासाची साधने, क्षेत्रीय कार्य (Field Work), बोलींची व्याकरणे व कोशरचना यांचे महत्त्व, बोलींसमोरील आव्हाने व त्यांचे जतन व संवर्धन यांसाठी करावयाच्या प्रयत्नांची दिशा

तृतीय सत्रांत परिक्षेचे स्वरूप

प्रश्न क्र. १ घटक १ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. २ घटक २ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. ३ घटक ३ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. ४ घटक १, २ व ३ यांवर अंतर्गत पर्यायासह तीन टिपा (गुण ३०)

प्रश्न क्र. ५ घटक १, २ व ३ यांवर वस्तुनिष्ठ स्वरुपाचे ९ पैकी कोणतेही ५ प्रश्न सोडविणे (गुण १०)

SEM - 4 (UAMAR 401)

सत्र - ४ (चौथे) एकूण व्याख्याने ४५, श्रेयांकने ३

व्दितीय वर्ष बी.ए. मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. 401 : मराठीच्या बोलींचा अभ्यास: आगरी बोली

घटक १ एकूण व्याख्याने १५, श्रेयांकने १

अ)आगरी बोलीची वैशिष्ट्ये- व्युत्पत्ती आणि विकास, व्याकरणिक वैशिष्ट्ये, उच्चार प्रक्रिया- म्हणी, वाक् प्रचार, शब्दसंग्रह इ.

आ) आगरी लोकसंस्कृती, आगरी बोलीचे प्रभाव क्षेत्र, आगरी साहित्याचा इतिहास

घटक २ एकूण व्याख्याने १५, श्रेयांकने १

आगरी बोलीतील निवडक कवितांचा अभ्यास: १)पानी कवा येनार, सारेबाराचा पलाट, मायच्यं सुरक्याची गोदरी- प्रा. एल्. बी. पाटील, २) आगरी-कोळी, आय-चंद्रकांत मढवी,३) आबचा आगोर- डॉ. संजीव म्हात्रे, ४) मीठ, नवी मुंबई- रामनाथ म्हात्रे, ५) इनकूरी, आमी जातीच हाव आगरी- पुंडलिक म्हात्रे, ६) जमिनीचा तुकरा, लोखांचा राज (आगरी फटका)- म. वा. म्हात्रे, ७) बंदर, खोपट- मुकेश कांबळे, ८)आलं कंपनीवालं आलं सौ. सुनंदा मोडखरकर, ९) पायंडा- सौ. शोभना रामकृष्ण पाटील, १०) एस्ई. झेड नवरा- गणपत म्हात्रे, ११) खलाटी- अविनाश पाटील, १२) दिप्तीला गाव सारा धावला- दिनानाथ वेदू पाटील, १३) आमचेकरं आता परकल्प आयलय- विश्वास

ठाकूर, नेरुळ

घटक ३ एकूण व्याख्याने १५, श्रेयांकने १

आगरी बोलीतील निवडक कथांचा अभ्यास: १) साकव- परेन जांभळे, २) मौल- शंकर सखाराम, ३) म्हारत्याचा तेरावा-मोहन भोईर, ४) बेमट्याचा बेरा- चंद्रकांत पाटील, ५) हरिभाऊ घरत- भगताचा उतारा ६) खपला कपला- रमेश म्हात्रे, ७) निवरणुका- ए. डी. पाटील, ८) जोल- अविनाश पाटील, ९) सरलं ते दिन र्हेल्या त्या आठवणी, म. वा. म्हात्रे, १०) शालन जावाचा हाय-प्रा. जयवंत पाटील

चतुर्थ सत्रांत परीक्षेचे स्वरूप

प्रश्न क्र. १ घटक १ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. २ घटक २ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. ३ घटक ३ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. ४ घटक १, २ व ३ यांवर अंतर्गत पर्यायासह तीन टिपा (गुण ३०)

प्रश्न क्र. ५ घटक १, २ व ३ यांवर वस्तुनिष्ठ स्वरूपाचे ९ पैकी कोणतेही ५ प्रश्न सोडविणे (गुण १०)

संदर्भ ग्रंथ: १) भारतीय भाषांचे लोकसर्वेक्षण: सर्वेक्षण मालिका मुख्य संपादक- डॉ. गणेश देवी,

महाराष्ट्र खंड संपादन: अरुण जाखडी, पद्मगंधा प्रकाशन, २०१३

SEM - 4 (UAMAR 402)

सत्र – ४ (चौथे) एकूण व्याख्याने ४५ श्रेयांकने ३

व्दितीय वर्ष बी.ए. मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. 402 : मराठीच्या बोलींचा अभ्यास: मालवणी बोली

घटक १: एकूण तासिका १५, श्रेयांकन १

अ) मालवणी बोलीची वैशिष्ट्ये- व्युत्पत्ती आणि विकास, व्याकरणिक वैशिष्ट्ये, उच्चार प्रक्रिया-
म्हणी, वाक् प्रचार, शब्दसंग्रह इ.

आ) मालवणी लोकसंस्कृती, मालवणी बोलीचे प्रभाव क्षेत्र, मालवणी साहित्याचा इतिहास

घटक २: एकूण तासिका १५, श्रेयांकन १

नाटक: चाकरमानी- सुंदर तळाशीकर, मॅजेस्टीक प्रकाशन- आशय, पात्रचित्रण, अवकाश,
संवादभाषा, बोली वैशिष्ट्ये इ.

घटक ३: एकूण तासिका १५, श्रेयांकन १

मालवणी बोलीतील कवितांचा अभ्यास

- १) ठेव झिला घराची आठव रे, चल चेडवा पडावात्सून आगबोटीत- विठ्ठल कृष्ण नेरूरकर
- २) आज्ञान माझान, आराड गे बेडके सांन जांवदे- वसंत सावंत
- ३) व्हनीबाय जुन्यार दी गे, बाळगो आणि मालग्या- महेश केळुसकर
- ४) वाडवाळ, झेटलीमन- नारायण परब
- ५) नया घराचो पावो खनताना, वारूळ- प्रवीण बांदेकर
- ६) वांगड, शबय- सई लळीत
- ७) नामू कुळकार, मालवण मेवो- अविनाश बापट
- ८) जत्रा, पावस इलो पावस- दादा मडकईकर
- ९) खेळे, भातलय- नामदेव गवळी
- १०) शेताभातातलो शिरवान, तांबेट पसरलेल्या माटवात- अजय कांडर
- ११) दर्या राजा, माय- रुजारिओ पिंटो
- १२) तावडन आजी, गटारी- सुनंदा कांबळे

चतुर्थ सत्रांत परीक्षेचे स्वरूप

प्रश्न क्र. १ घटक १ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. २ घटक २ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. ३ घटक ३ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. ४ घटक १, २ व ३ यांवर अंतर्गत पर्यायासह तीन टिपा (गुण ३०)

प्रश्न क्र. ५ घटक १, २ व ३ यांवर वस्तुनिष्ठ स्वरुपाचे ९ पैकी कोणतेही ५ प्रश्न सोडविणे (गुण १०)

संदर्भ ग्रंथ: १) भारतीय भाषांचे लोकसर्वेक्षण: सर्वेक्षण मालिका मुख्य संपादक- डॉ. गणेश देवी,

महाराष्ट्र खंड संपादन: अरुण जाखडी, पद्मगंधा प्रकाशन, २०१३

SEM - 4 (UAMAR 403)

सत्र – ४ (चौथे) एकूण व्याख्याने ४५, श्रेयांकने ३

व्दितीय वर्ष बी.ए. मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. 403 : मराठीच्या बोलींचा अभ्यास: वाडवळी बोली

घटक १: एकूण तासिका १५, श्रेयांकन १

अ) वाडवळी बोलीची वैशिष्ट्ये- व्युत्पत्ती आणि विकास, व्याकरणिक वैशिष्ट्ये, उच्चार प्रक्रिया- म्हणी, वाक् प्रचार, शब्दसंग्रह इ.

आ) वाडवळी लोकसंस्कृती, वाडवळी बोलीचे प्रभाव क्षेत्र, वाडवळी साहित्याचा इतिहास

घटक २: एकूण तासिका १५, श्रेयांकन १

कादंबरी- कोपात- रेमंड मच्याडो, शब्दालय प्रकाशन, २०१७: आशय, पात्रचित्रण, अवकाश, संवादभाषा, बोली वैशिष्ट्ये इ.

घटक ३: एकूण तासिका १५, श्रेयांकन १

वाडवळी बोलीतील कथा:

१) नट-नटी आल्यात पालिया फेस्त्यात- दीपक मच्याडो, मुंबई

२) आगीही रेग- स्मिता पाटील, केळवे-माहीम

३) दोन हेपटीई गोष्ट- स्टीफन परेरा, वसई

४) मेंढरं- स्टॅन्ली गोन्सालवीस, वसई

५) माणुसकीहा साक्षात्कार- धोंडू पेडणेकर, वसई

निवडक वाडवळी कविता

१) लोकगीते: धरतरी फोडूनशी, साफा, शीसेशे पाखुरले, गुलाबाशा फुलाला, ताडा रे माडा

२) राटाहा पाणी, कपाळाहं वाणं- कवी आरेम् (रघुनाथ माधव पाटील)

३) जमीन, एकाकी- रिचर्ड नुनीस

४) तुया गावात, समजावणी- डॉ. सिसिलिया कार्वालो

चतुर्थ सत्रांत परीक्षेचे स्वरूप

प्रश्न क्र. १ घटक १ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. २ घटक २ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. ३ घटक ३ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. ४ घटक १, २ व ३ यांवर अंतर्गत पर्यायासह तीन टिपा (गुण ३०)

प्रश्न क्र. ५ घटक १, २ व ३ यांवर वस्तुनिष्ठ स्वरूपाचे ९ पैकी कोणतेही ५ प्रश्न सोडविणे (गुण

१०)

संदर्भ ग्रंथ: १) हिंदोळा - डॉ. सिसिलिया कार्वालो, मुद्रा प्रकाशन, विरार

२) भारतीय भाषांचे लोकसर्वेक्षण: सर्वेक्षण मालिका मुख्य संपादक- डॉ. गणेश देवी, महाराष्ट्र

खंड संपादन: अरुण जाखडी, पद्मगंधा प्रकाशन, २०१३

AC 26/2/2015

Item No. 4.26

UNIVERSITY OF MUMBAI

Revised Syllabus for S.Y.B.A.

Program: B.A.

Course: Marathi

(Sem III & IV)

(Credit Based Semester and Grading System with effect
from the Academic year 2015–2016)

SYBA – PAPER NO. II
(To be implemented from 2015-2016)
SEM - 3 (UAMAR301)
SEM - 4 (UAMAR401)

द्वितीय वर्ष बी.ए. (मराठी) अभ्यासपत्रिका क्र. २ च्या अभ्यासक्रमात तिस-या सत्रात कादंबरी या साहित्याप्रकाराचा सैद्धान्तिक परिचय व दोन कादंब-या यांचा समावेश आहे. चौथ्या सत्रात आत्मकथन या साहित्यप्रकाराची ठळक वैशिष्ट्ये व दोन आत्मकथने यांचा समावेश करण्यात आलेला आहे. या अभ्यासक्रमाची श्रेयांकन पद्धतीनुसार रचना करण्यात आली आहे. हा अभ्यासक्रम दोन सत्रात विभागला असून नेमलेल्या विशिष्ट तासिकांमध्ये तो शिकवला जाणे तसेच त्याच्या चाचणी परीक्षा घेणे आवश्यक आहे.

सत्र ३ (तिसरे) – एकूण व्याख्याने ४५ – श्रेयांकने - ०३

घटक-१ कादंबरी: एक साहित्यप्रकार-परिचय (१५ तासिका) श्रेयांकन १
कादंबरी हा कथनात्मक साहित्यप्रकार त्या दृष्टीने त्याच्या घटकांची माहिती कथानक, निवेदन, व्यक्तिरेखा, भाषा, निवेदनाचे प्रकार, व्यक्तिरेखांचे प्रकार, कादंबरीची एकूण संरचना.

घटक- २ 'सावित्री',- कादंबरी - पु.शि. रेगे,मौज प्रकाशन (१५ तासिका) श्रेयांकन १

घटक -३ 'अवकाळी पावसाच्या दरम्यानची गोष्ट',- कादंबरी - आनंद विंगकर,लोकवाङ्.मयगृह (१५ तासिका) श्रेयांकन १

अंतर्गत परीक्षा – एकूण गुण -२५

क्रमांक	परीक्षा	विषय	गुण
१	चाचणीपरीक्षा	'कादंबरीयासाहित्यप्रकाराच्या सैद्धान्तिकभागावर आणि शिकविलेल्या कादंबरीवर वस्तुनिष्ठ प्रश्न / टीपा	२०
२		वर्गातील उपस्थिती, मराठी वाङ्.मय मंडळ तसेच यांसारख्या कार्यक्रमांत प्रत्यक्ष सहभाग.	०५

सत्रान्त परीक्षा - गुण ७५

प्रश्न१.घटक क्र.१'कादंबरी' या साहित्यप्रकाराच्या सैद्धांतिक विचारावर पर्यायासह एक प्रश्न.गुण १५

प्रश्न २ -घटक क्र.२- 'सावित्री' या कादंबरीवर पर्याय देऊन एक प्रश्न -गुण- १५

प्रश्न ३-घटक क्र.३-'अवकाळी पावसाच्या....' या कादंबरीवर पर्याय देऊन एक प्रश्न - गुण-१५

प्रश्न ४- घटक क्र.१,२,३ यावर आधारित प्रत्येकी एक टीप लिहिणे (अंतर्गत पर्याय) गुण-१५

प्रश्न ५- घटक क्र. १,२,३ यावर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न (अंतर्गत पर्याय) गुण - १५

SEM - 4 (UAMAR401)

सत्र -४ (चौथे) एकूण व्याख्याने ४५ - श्रेयांकने -३

घटक १'आत्मकथन' या साहित्यप्रकाराची ठळक वैशिष्ट्ये (१५ तासिका) श्रेयांकन- १

घटक २'जगायचंय प्रत्येक सेकंद',- आत्मकथन - मंगला केवळे,ग्रंथाली प्रकाशन
(१५ तासिका)- श्रेयांकन १

घटक ३'मी तो हमाल',-आत्मकथन - अप्पा कोरपे, मोरया प्रकाशन (१५ तासिका)- श्रेयांकन १

अंतर्गत परीक्षा - एकूण गुण -२५

क्रमांक	परीक्षा	विषय	गुण
१	चाचणीपरीक्षा	'आत्मकथन'यासाहित्यप्रकाराच्या सैद्धान्तिकभागावर आणि शिकविलेल्या आत्मकथनावर वस्तुनिष्ठ प्रश्न / टीपा	२०
२		वर्गातील उपस्थिती, मराठी वाङ्मय मंडळ तसेच यांसारख्या कार्यक्रमांत प्रत्यक्ष सहभाग.	०५

सत्रान्त परीक्षा - गुण ७५

प्रश्न१.घटक क्र.१'आत्मकथन' या साहित्यप्रकाराच्या सैद्धांतिक विचारावर पर्याय देऊन एक प्रश्न.गुण १५

प्रश्न२.घटक क्र.२'जगायचंय प्रत्येक सेकंद' या आत्मकथनावर पर्याय देऊन एक प्रश्न .गुण १५

प्रश्न३.घटक क्र.३ 'मी तो हमाल' या आत्मकथनावर पर्याय देऊन एक प्रश्न. गुण१५

प्रश्न४.घटक क्र.१,२,३ यावर आधारित प्रत्येकी एक टीप लिहिणे (अंतर्गत पर्याय) गुण१५

प्रश्न५.घटक क्र. १,२,३ यावर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न (अंतर्गत पर्याय) गुण १५

संदर्भ पुस्तके-

१)मराठी कादंबरी: तंत्र आणि विकास-प्र.वा.बापट,व्हीनस प्रकाशन,(तिसरी आवृत्ती)१९७३

२) कादंबरीविषयी - हरिश्चंद्र थोरात, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, २००६.

- ३) टीकास्वयंवर – भालचंद्र नेमाडे, साकेत प्रकाशन, औरंगाबाद, १९९०.
 - ४) कादंबरी – एक साहित्यप्रकार - हरिश्चंद्र थोरात, शब्द पब्लिकेशन्स, मुंबई, २०१०
 - ५) मराठी वाङ्मयकोश-खंड ४, (समीक्षा-संज्ञा), समन्वयक संपादक- डॉ. विजया राजाध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती मंडळ, मुंबई, २००२.
 - ६) वाङ्मयीन संज्ञा-संकल्पना कोश- संपादक, प्रभा गणोरकर, वसंत आबाजी डहाके व इतर, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, २००१.
 - ७)मराठी कादंबरीचे पहिले शतक,कुसुमावती देशपांडे,मुंबई मराठी साहित्यसंघ, (दु.आ.)१९७५
 - ८)मराठी कादंबरीचा इतिहास,चंद्रकांत बांदिवडेकर,मेहता पब्लिकेशन्स,१९८९
 - ९)धार आणि काठ,नरहर कुरुंदकर,देशमुख आणि कंपनी,१९७१
 - १०)माती आणि मूर्ती,सरोजिनी वैद्य,मॅजेस्टिक बुक स्टॉल,१९७५
 - ११)दलित स्वकथने,आरती कुसरे-कुळकर्णी
 - १२)दलित साहित्याच्या निमित्ताने,सदा क-हाडे,लोकवाङ्मयगृह
 - १३)दलित साहित्याची स्थिती-गती,(संपा)केशव मेश्राम,उषा देशमुख,मुंबई विद्यापीठ
 - १४)दलित साहित्य:वेदना आणि विद्रोह,भालचंद्र फडके
 - १५)दलित आत्मकथने,वासुदेव मुलाटे
-

SYBA – PAPER NO. III

(To be implemented from 2015-2016)

SEM -3 (UAMAR 302)

SEM - 4 (UAMAR402)

द्वितीय वर्ष बी.ए. मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. ३

द्वितीय वर्ष बी.ए. (मराठी) अभ्यासपत्रिका क्र. ३ च्या अभ्यासक्रमात तिस-या सत्रात 'साहित्य, कला आणि संस्कृती' या विषयाचा अभ्यास करायचा आहे तसेच या अभ्यासपत्रिकेच्या चौथ्या सत्रात 'मराठी समीक्षा: परिचय' या विषयाचा अभ्यास करायचा आहे. या अभ्यासक्रमाची श्रेयांकन पद्धतीनुसार रचना करण्यात आली आहे. हा अभ्यासक्रम दोन सत्रात विभागला असून नेमलेल्या विशिष्ट तासिकांमध्ये तो शिकवला जाणे तसेच त्याच्या चाचणी परीक्षा घेणे आवश्यक आहे.

सत्र ४ (चौथे) एकूण व्याख्याने ४५ श्रेयांकने ३

घटक १ – ललित कला- 'साहित्य एक ललित कला'(१५ तासिका) श्रेयांकन १

अ)साहित्य एक ललित कला – साहित्याचा आशय, अभिव्यक्ती, माध्यम या संज्ञाचा परिचय
ब) इतर ललित कलांपासून साहित्याचे वेगळेपण –साहित्य आणिदृश्यकला श्राव्यकला, प्रयोगनिष्ठकला.

घटक २ – साहित्याची भाषा, प्रकार व प्रवृत्ती (१५ तासिका) श्रेयांकन १

(अ) साहित्याची भाषा आणि शैलीविचार – बोलभाषा, लिखित भाषा आणि साहित्याची भाषा यांची वैशिष्ट्ये. साहित्याच्या संदर्भात लेखन शैलीचा परिचय

(ब) साहित्याचे प्रमुख प्रकार व साहित्यातील प्रवृत्ती – कविता,कथा,कादंबरी व नाटक या साहित्यप्रकारांचा परिचय. अभिजाततावाद , स्वच्छंदवाद, वास्तववाद या प्रवृत्तींचा परिचय

घटक ३-साहित्याची निर्मिती व साहित्य-संस्कृती संबंध- (१५ तासिका) -श्रेयांकन १

(अ) साहित्याची निर्मिती व आस्वाद – प्रतिभेसंदर्भात भारतीय व पाश्चात्य साहित्यशास्त्रज्ञांची मते. साहित्याच्या आस्वादासंदर्भात भारतीय व पाश्चात्य साहित्यशास्त्रज्ञांची मते.

ब) साहित्य आणि संस्कृती: परस्परसंबंध – संस्कृती म्हणजे काय ? साहित्य संस्कृतीचा आरसा.

अंतर्गत परीक्षा – एकूण गुण -२५

१) चाचणी परीक्षा-एका वाक्यात उत्तरे (१५ पैकी १०), टिपा लिहा(४ पैकी २)- गुण २०

२) विद्यार्थ्यांची उपस्थिती व सहभाग – ०५ गुण

सत्रान्त परीक्षा – गुण ७५

प्रश्न १ – घटक क्र. १ संदर्भात पर्याय देऊन एक प्रश्न – गुण १५

प्रश्न २ – घटक क्र २- संदर्भात पर्याय देऊन एक प्रश्न –गुण- १५

प्रश्न ३- घटक क्र.३-संदर्भात पर्याय देऊन एक प्रश्न - गुण-१५

प्रश्न ४- घटक क्र.१,२,३ यावर आधारित प्रत्येकी एक टीप लिहिणे (अंतर्गत पर्याय) गुण-१५

प्रश्न ५- घटक क्र. १,२,३ यावर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न (अंतर्गत पर्याय) गुण - १५

SEM - 4 (UAMAR 402)

द्वितीय वर्ष बी.ए. मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. ३

सत्र - ४ (चौथे) एकूण व्याख्याने ४५ श्रेयांकने ३

घटक १ - साहित्याचे स्वरूप व साहित्याची भाषा -- तासिका- १५ श्रेयांकन १

(अ)ललित वाङ्.मयाची प्रकृती-वा.ल. कुलकर्णी (साहित्य : स्वरूप आणि समीक्षा, पॉप्युलर प्रकाशन,

मुंबई १९७५)

(ब)साहित्यकृतीतील अर्थव्यापार- भालचंद्र नेमाडे (साहित्याची भाषा, साकेत प्रकाशन, १९८७, पृ. २६)

घटक २ - साहित्याचे मूल्यमापनआणि साहित्याचा आस्वाद - तासिका -१५ श्रेयांकन १

(अ) साहित्याचे मूल्यमापन - गंगाधर गाडगीळ (खडक आणि पाणी, पॉप्युलर, १९६६, पृ. १२६)

(ब)साहित्याचा आस्वाद - कुसुमावती देशपांडे (पासंग, मौज प्रकाशन, मुंबई, १९७१,पृ. ९८

घटक ३ - साहित्यकृतीची समीक्षा - आणि उपयोजन तासिका -१५ श्रेयांकन १

(अ) साहित्य-समीक्षेचे स्वरूप - गंगाधर पाटील (समीक्षामीमांसा, मौज प्रकाशन,२०११, पृ.३)

(ब)१) कवयित्री इंदिरा यांच्या ऐक जरा ना या कवितेची समीक्षा - गंगाधर पाटील

२) पु.शि. रेगे यांच्या सावित्री या कादंबरीचीसमीक्षा.- सरोजिनी वैद्य.

(विशेष सूचना - वरील दोन्ही समीक्षालेख अभ्यास मंडळाकडून परिपत्रक म्हणून पाठवण्यात येतील.)

अंतर्गत परीक्षा - एकूण गुण -२५

(अ) चाचणी परीक्षा-एका वाक्यात उत्तरे (१५ पैकी १०), टिपा लिहा(४ पैकी २)- गुण २०

(ब) विद्यार्थ्यांची उपस्थिती व सहभाग - ०५ गुण

सत्रान्त परीक्षा - गुण ७५

प्रश्न १ - घटक क्र. १ संदर्भात पर्याय देऊन एक प्रश्न - गुण १५

प्रश्न २ - घटक क्र २- संदर्भात पर्याय देऊन एक प्रश्न -गुण- १५

प्रश्न ३- घटक क्र.३- संदर्भात पर्याय देऊन एक प्रश्न - गुण-१५

प्रश्न ४- घटक क्र.१,२,३ यावर आधारित प्रत्येकी एक टीप लिहिणे (अंतर्गत पर्याय) गुण-१५

प्रश्न ५- घटक क्र. १,२,३ यावर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न (अंतर्गत पर्याय) गुण - १५

-----XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX-----

संदर्भ पुस्तके-

- १.भाषा,साहित्यकला आणि संस्कृती,सदा क-हाडे,लोकवाङ्.मयगृह
- २.ललितकला आणि ललितवाङ्.मय,दु.का.संत
- ३.सौंदर्यमीमांसा,रा.भा.पाटणकर,
- ४.ललित साहित्यातील आकृतिबंधाची जडणघडण,मधु कुळकर्णी
- ५.सौंदर्य आणि साहित्य,बा.सी.मर्ढेकर
- ६.साहित्याची भाषा,भालचंद्र नेमाडे
- ७.लावण्यक्षितिजे,दिगंबर पाध्ये
- ८.वाङ्.मयीन दृष्टी आणि दृष्टिकोन,वा.ल.कुळकर्णी
- ९.वाङ्.मयीन टीपा आणि टीप्पणी,वा.ल.कुळकर्णी
- १०.रसग्रहण-कला व स्वरूप,गो.म.कुळकर्णी,रा.श्री.जोग
- ११.चर्चणा, रा.श्री.जोग

UNIVERSITY OF MUMBAI**Syllabus for Approval**

Sr. No.	Heading	Particulars
1	Title of the Course	T.Y.B.A. (MARATHI)
2	Eligibility for Admission	S.Y.B.A. Pass
3	Passing Marks	40
4	Ordinances / Regulations (if any)	Nil
5	No. of Years / Semesters	01 (Two Semester)
6	Level	U.G.
7	Pattern	Semester
8	Status	Revised
9	To be implemented from Academic Year	From Academic Year 2021-22

Name & Signature of BOS Chairperson :

Name & Signature of Dean:

UNIVERSITY OF MUMBAI

Revised Syllabus

(Choice Based Credit System, CBCS)

Sem. V & Sem. VI

Program: B.A.

Course: Marathi

From 2021-22

मुंबई विद्यापीठ

तृतीय वर्ष बी.ए.

मराठी

अभ्यासक्रम (CBCS)

Course Code	Core Course	No of Credits
सत्र ५ वे		
UAMAR ५०१	अभ्यासपत्रिका क्र. ४. मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास भाग १	४
UAMAR ५०२	अभ्यासपत्रिका -५ भारतीय साहित्यविचार	४
UAMAR ५०३	अभ्यासपत्रिका ६. साहित्य आणि समाज भाग १	३
UAMAR ५०४	अभ्यासपत्रिका क्र. ७ भाषाविज्ञान	४
UAMAR ५०५	अभ्यासपत्रिका क्र. ८ आधुनिक मराठी साहित्य,	४
UAMAR ५०६	अभ्यासपत्रिका क्र. ९ भाषांतर कौशल्य	३
सत्र ६ वे		
UAMAR ६०१	अभ्यासपत्रिका क्र. ४. मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास भाग २	४
UAMAR ६०२	अभ्यासपत्रिका -५ पाश्चात्य साहित्यविचार	४
UAMAR ६०३	अभ्यासपत्रिका ६. साहित्य आणि समाज भाग २	३
UAMAR ६०४	अभ्यासपत्रिका क्र. ७ मराठी व्याकरण	४
UAMAR ६०५	अभ्यासपत्रिका क्र. ८ उत्तर आधुनिक मराठी साहित्य,	४
UAMAR ६०६	अभ्यासपत्रिका क्र. ९ व्यावसायिक मराठी	३

अभ्यासपत्रिका क्र. ४. मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास भाग १
सत्र - ५वे (श्रेयांकने-४) व्याख्याने -६०

उद्दिष्टे (Objective)

- १) मध्ययुगीन वाङ्मयीन इतिहासाचा परिचय करून देणे
- २) मध्ययुगीन कालखंडातील वाङ्मय निर्मिती प्रेरणा व सांस्कृतिक पार्श्वभूमीचा उलगडा करणे
- ३) मध्ययुगीन कालखंडातील वाङ्मयीन परंपरा, रचना प्रकार व ग्रंथकारांची माहिती करून घेणे
- ४) मध्ययुगीन कालखंडातील मराठी भाषेचे स्वरूप स्पष्ट करणे
- ५) वारकरी संप्रदायातील प्रमुख संतकवींच्या काव्यनिर्मितीचे स्वरूप जाणून घेऊन त्यांची वैशिष्ट्ये लक्षात घेणे
- ६) पंडिती काव्याचे स्वरूप समजावून घेणे

घटक -१ मराठी साहित्याची सुरुवात व महानुभावीयवाङ्मय

- अ) मराठी साहित्याची सुरुवात - मराठी : देशीभाषा म्हणून ८, ९वे शतक परिचय , मराठीतील आद्यग्रंथ : चर्चा, शिलालेख, ताम्रपट यावरील मराठी लेखन. – थोडक्यात परिचय
- ब) महानुभाव संप्रदायाची ठळक वैशिष्ट्ये : व्दैती तत्त्वज्ञान, पंचकृष्ण, चक्रधरांचे व्यक्तिमत्त्व, मराठीचा स्वीकार व आग्रह, सांकेतिक लिपी.
- महानुभावीय वाङ्मय : चरित्रग्रंथ , तत्त्वज्ञानग्रंथ, सातीग्रंथ, स्फुट गद्य-पद्य-धवळे, टीकाग्रंथ, व्याकरणग्रंथ.

घटक -२ वारकरी पंथीयांचे वाङ्मय -

- अ) यादवकालीन महाराष्ट्रात वारकरी पंथाची प्रस्थापना, पंढरीचा भक्तिसंप्रदाय हा महाराष्ट्रातील प्रमुख वारकरी संप्रदाय म्हणून तेराव्या शतकात धार्मिक, सामाजिक व साहित्यिक दृष्ट्या प्रभावी.
- ब) ज्ञानदेव-नामदेव व त्यांच्या प्रभावळीतील इतरांचे वाङ्मय.

घटक ३ वारकरी पंथीयांचे वाङ्मय -

- अ) बहामनी राजवट, एकनाथकालीन महाराष्ट्र, तमोयुग, एकनाथ, एकनाथपंचक यांचे वाङ्मय
- ब) शिवकालीन महाराष्ट्र – स्वराज्य प्रेरणा. तुकाराम, तुकारामाचे शिष्य यांचे वाङ्मय

घटक ४ पंडिती काव्य-

- अ) पंडिती काव्याची स्वरूपवैशिष्ट्ये, पंडिती काव्याचे गुणदोष चर्चा
- ब) पंडित कवी- मुक्तेश्वर, मोरोपंत, रघुनाथ पंडित, सामराज, निरंजनमाधव, वामनपंडित, नागेश, विठ्ठल

सत्रान्त परीक्षा (गुण १००)

- प्रश्न १. घटक १ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०
प्रश्न २. घटक २ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०
प्रश्न ३. घटक ३ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०
प्रश्न ४. घटक ४ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०
प्रश्न ५. सर्व घटकांवर आधारित दोन टीपा (पर्यायासह) गुण २०

साध्ये (Outcome)

- १) प्राचीन मराठी वाङ्मयाच्या इतिहासाची माहिती होईल
- २) प्राचीन मराठी वाङ्मयाचे रचना प्रकार समजतील
- ३) मराठी भाषेबद्दल अभिमान निर्माण होईल

संदर्भ ग्रंथ-

- १) जोग, रा.श्री. व इतर (संपा.) मराठी वाङ् मयाचा इतिहास- खंड ३, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे, प.आ. १९७३.
- २) तुळेपुळे, शं.गो., पाच संतकवी, सुविचार प्रकाशन मंडळ, पुणे, १९८४, (ति.आ.)
- ३) तुळेपुळे, शं. गो. व इतर (संपा.) मराठी वाङ् मयाचा इतिहास- खंड १, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे, प.आ. १९८४.
- ४) मालशे, सं.गं. व इतर (संपा.) मराठी वाङ् मयाचा इतिहास- खंड २ भाग १ व भाग २, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे, प.आ. १९८२.
- ५) भावे, वि.ल. महाराष्ट्र सारस्वत, पॉप्युलर, मुंबई, आ. ५ वि १९६३.
- ६) धोंड, म. वा., (संपा.) मज्हाटी लावणी, मौज, मुंबई १९५६.
- ७) शेणोलीकर, ह. श्री., प्राचीन मराठी वाङ् मयाचे स्वरूप, मोघे प्रकाशन, कोल्हापूर, १९७१.
- ८) सहस्रबुद्धे, म. ना., मराठी शाहिरी वाङ् मय, ठोकळ पुणे, १९६१.
- ९) सरदार गं.बा., संत साहित्याची सामाजिक फलश्रुती, म. सा.प., पुणे १९७० (ति.आ.)

अभ्यासपत्रिका क्र. ४. मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास भाग २
सत्र - ६वे (श्रेयांकने-४) व्याख्याने -६०

उद्दिष्टे (Objective)

- १) शाहिरी वाङ्मयाचा परिचय करून घेणे-
- २) इतर धर्मियांनी केलेल्या वाङ्मयीन निर्मितीचा परिचय करून घेणे
- ३) वेगवेगळ्या पंथाचे वाङ्मयाचा परिचय करून घेणे
- ४) बखर वाङ्मय निर्मितीचा परिचय करून घेऊन त्याची ठळक वैशिष्ट्ये जाणून घेणे
- ५) मध्ययुगीन कालखंडातील प्रमुख संप्रदाय व ग्रंथ निर्मिती यांचा अनुबंध स्पष्ट करणे

घटक -१ शाहिरी वाङ् मय-

- अ) लावणी, पोवाडे, या काव्य प्रकारांची स्वरूप वैशिष्ट्ये.
- ब) काही लावणीकार- होनाजी बाळा, रामजोशी, प्रभाकर, अनंत फंदी, परशराम या शाहिरांचा व त्यांच्या साहित्याचा परिचय.

घटक -२ महानुभाव व वारकरी यांखेरीज इतर पंथीयांचेवाङ् मय

- अ) नाथ, दत्त या पंथातील वाङ् मयाचे स्वरूप.
- ब) समर्थ, लिंगायत या पंथातील वाङ् मयाचे स्वरूप

घटक - ३ हिंदू धर्माखेरीज इतर धर्मियांनी केलेलीवाङ् मयनिर्मिती

- अ) ख्रिस्ती धर्मियांनी केलेली वाङ् मयनिर्मिती
(ख्रिस्ती -फादर स्टीफन्स, क्रुआँ, सालंदाज, पाद्री अल्मैद)
- ब) इस्लामी धर्मियांनी केलेली वाङ् मयनिर्मिती
(इस्लामी - मुंतोजी (मृत्युंजय), हुसेन अंबरखान, शेख महमंद, शहामुनी)

घटक - ४ बखर गद्याची स्वरूप वैशिष्ट्ये

- अ) बखरी- शिवपूर्वकालीन - महिकावतीची उर्फ माहीमची बखर, राक्षसतागडीची लढाई.
बखरी- शिवकालीन- शिवछत्रपतींचे चरित्र- कृष्णाजी अनंत सभासद, चित्रगुप्तविरचित शिवाजी महाराजांची बखर, श्री छत्रपतींची ९१ कलमी बखर - दत्तोत्रिमल वाकेनिस, मल्हार रामराव चिटणीस विरचित श्री शिवछत्रपतींचे सप्तप्रकरणात्मक चरित्र.
- ब) बखरी - पेशवेकालीन- नाना फडणवीसाचे आत्मचरित्र, श्री रामदास स्वामींचे चरित्राची बखर उर्फ हनुमंत स्वामीची बखर, पेशव्यांची बखर, कृष्णाजी विनायक सोहनी, पानिपतची बखर- रघुनाथ यादव, भाऊसाहेबांची बखर-कृष्णाजी शामराव, खडर्यांच्या स्वारीची बखर.

सत्रान्त परीक्षा (गुण १००)

- प्रश्न १. घटक १ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०
प्रश्न २. घटक २ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०

- प्रश्न ३. घटक ३ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०
प्रश्न ४. घटक ४ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०
प्रश्न ५. सर्व घटकांवर आधारित दोन टीपा (पर्यायासह) गुण २०

साध्ये (Outcome)

- १) शाहिरी वाङ्मयाचा परिचय होईल
- २) बखर वाङ्मयाचा परिचय होईल
- ३) वेगवेगळ्या पंथाचे वाङ्मयाचे स्वरूप लक्षात येईल
- ४) वेगवेगळ्या धर्मीयांनी केलेल्या वाङ्मय निर्मितीचा परिचय होईल
- ५) मध्युगीन वाङ्मयाचे स्वरूप स्पष्ट होईल.

अभ्यासपत्रिका -५
भारतीय साहित्यविचार

सत्र - ५ वे (श्रेयांकने-४) व्याख्याने-६०

उद्दिष्टे (Objective)

- १) भारतीय साहित्याचे स्वरूप आणि सिद्धांत समजावून देणे
- २) साहित्य भाषेचे स्वरूप व कार्य समजावून घेणे
- ३) साहित्याची निर्मिती प्रक्रिया व प्रयोजन समजावून घेणे

घटक -१ भारतीय साहित्यशास्त्र: संकल्पना व सिद्धांत-(१)

- १ अलंकारविचार, वक्रोक्तीविचार
- २ रितीसिद्धांत, ध्वनिसिद्धांत
- ३ औचित्य विचार

घटक-२ भारतीय साहित्यशास्त्र : साहित्याचा आस्वाद.

- १ भरताचा रससिद्धांत
- रससिद्धांताचे भाष्यकार : १. भट्टलोल्लट
२. श्रीशंकुक
३. भट्टनायक
४. अभिनवगुप्त

घटक-३ भारतीय साहित्यशास्त्र : साहित्य भाषेचे स्वरूप व कार्य

१. शब्दशक्ती : अभिधा, लक्षणा व व्यंजना.
२. वृत्त, छंद, मुक्तछंद.

घटक - ४ भारतीय साहित्यशास्त्र : निर्मिती प्रक्रिया व प्रयोजन विचार

१. साहित्य निर्मिती मागील कारणे: प्रतिभा, व्युत्पत्ती व अभ्यास.
२. साहित्याची प्रयोजने : भरत ते अभिनवगुप्त

सत्रान्त परीक्षा - गुण १००

- प्रश्न १. घटक १ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०
- प्रश्न २. घटक २ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०
- प्रश्न ३. घटक ३ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०
- प्रश्न ४. घटक ४ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०
- प्रश्न ५. सर्व घटकांवर आधारित दोन टीपा (पर्यायासह) गुण २०

साध्ये (Outcome)

- १) भारतीय साहित्य विचाराचा परिचय होईल
- २) भारतीय साहित्य आस्वाडची प्रक्रिया समजेल
- ३) भारतीय साहित्याची निर्मिती प्रक्रिया व प्रयोजनाचा परिचय होईल.

संदर्भ ग्रंथ-

- १ कंगले, र.प.,(संपा.) काव्यशास्त्र, मौज प्रकाशन, मुंबई १९७४
- २ कंगले, र.प.,(संपा.) रस-भाव-विचार, महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती मंडळ मुंबई, १९७३
- ४ कुलकर्णी वा.ल.,साहित्य स्वरूप आणि समीक्षा, पॉप्युलर, मुंबई १९७५
- ५ गाडगीळ. स.रा., काव्यशास्त्रप्रदीप, व्हीनस, पुणे (सहावी आवृत्ती), २००३
- ६ देशपांडे, ग. त्र्यं., भारतीय साहित्यशास्त्र, पॉप्युलर, मुंबई (ति.आ.) १९८०
- ७ नेमाडे भालचंद्र, साहित्याची भाषा, साकेत, औरंगाबाद, १९८७
- ८ पाटणकर, रा. भा., सौंदर्यमीमांसा, मौज, मुंबई (ति.आ.) २००४
- ९ पाटणकर, वसंत, साहित्यशास्त्र : स्वरूप आणि समस्या पद्मगंधा, पुणे, २००६.
- १० पाटील, गंगाधर, समीक्षेची नवी रूपे, मॅजेस्टीक, मुंबई १९८१
- ११ मालशे, मिलिंद, आधुनिक, भाषा विज्ञान : सिद्धांत आणि उपयोजन. लोकवाङ् मयगृह, मुंबई. १९९५
- १२ रसाळ, सुधीर, कविता आणि प्रतिमा, मौज, मुंबई १९८२
- १३ गणोरकर, प्रभा, डहाके वसंत आबाजी व इतर, (संपा.) वाङ् मयीन संज्ञा संकल्पना कोश, ग.रा. भटकळ फाऊंडेशन, मुंबई, २००१
- १४ राजाध्यक्ष, विजया व इतर, (संपा.) मराठी वाङ् मयकोश, खंड ४, (समीक्षा संज्ञा), महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती मंडळ, मुंबई, २००२
- १५ साहित्यशास्त्र उदभव आणि विकास : पांडुरंग वामन काणे
- १६ प्राचीन काव्यशास्त्र : र.रा. कंगले
- १७ प्राचीन काव्यशास्त्र : डॉ. स.रा. गाडगीळ
- १८ साहित्य स्वरूप आणि समीक्षा : वा.ल कुलकर्णी
- १९ भारतीय साहित्यविचार : प्रा. ब.लु. सोनार
- २० भारतीय साहित्यविचार : ग.त्र्य. देशपांडे
- २१ अभिनव काव्यप्रकाश : रा.श्री. जोग

सत्र -६ वे (श्रेयांकने-४) व्याख्याने-६०
पाश्चात्य साहित्य विचार

उद्दिष्टे (Objective)

- १) पाश्चात्य साहित्याचे स्वरूप समजावून घेणे
- २) पाश्चात्य साहित्य विचारात साहित्याच्या भाषेचे स्वरूप समजावून घेणे
- ३) साहित्याची निर्मिती प्रक्रिया व प्रयोजन समजावून घेणे
- ४) साहित्याच्या आस्वादाचे सिद्धांत समजावून घेणे

घटक - १ पाश्चात्य साहित्य विचार : साहित्याचे स्वरूप

१ अनुकृती सिद्धांत : प्लेटो व अँरिस्टॉटल

२ पाश्चात्यांनी केलेल्या काव्यव्याख्या : वर्डस्वर्थ, कोलरीज. कोर्टहॉप, एडगर अलन पो, अर्नोल्ड.

घटक -२ पाश्चात्य साहित्य विचार : साहित्याची भाषा

१. रूपक, प्रतिक व प्रतिमा

२. अनेकार्थता, नियामोल्लंघन, अपरिचीतीकरण.

घटक -३ पाश्चात्य साहित्य विचार : साहित्याची निर्मिती प्रक्रिया व प्रयोजन विचार

१ कोलरिजचा कल्पनाशक्तीचा व चमत्कृतीशक्तीचा सिद्धांत.

२ आत्मविष्कार, जीवनभाष्य, सामाजिक बांधिलकी (माक्सवादी विचारासह) ही प्रयोजने.

घटक-४ पाश्चात्य साहित्य विचार : साहित्याचा आस्वाद

१ अँरिस्टॉटलच्या कॅथार्सिसचा सिद्धांत.

२ रिचर्ड्सचा प्रेरणा संतुलनाचा सिद्धांत.

सत्रान्त परीक्षा – गुण १००

प्रश्न १. घटक १ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न २. घटक २ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न ३. घटक ३ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न ४. घटक ४ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न ५. सर्व घटकांवर आधारित दोन टीपा (पर्यायासह)	गुण २०

साध्ये (Outcome)

- १) पाश्चात्य साहित्य विचारांचा परिचय होईल
- २) पाश्चात्य साहित्याच्या निर्मिती प्रक्रिया व प्रयोजन विचाराचा परिचय होईल
- ३) पाश्चात्य साहित्याच्या आस्वाद घेण्याच्या पद्धती समजतील

संदर्भ ग्रंथ-

- १ करंदीकर, गो.वि., (भाषांतर) ॲरिस्टॉटलचे काव्यशास्त्र, मौज, मुंबई १९७८
- २ नेमाडे भालचंद्र, साहित्याची भाषा, साकेत, औरंगाबाद, १९८७
- ३ पाटणकर, वसंत, साहित्यशास्त्र : स्वरूप आणि समस्या पद्मगंधा, पुणे, २००६.
- ४ पाटील, गंगाधर, समीक्षेची नवी रूपे, मॅजेस्टीक, मुंबई १९८१
- ५ मालशे, मिलिंद, आधुनिक, भाषा विज्ञान : सिद्धांत आणि उपयोजन. लोकवाङ् मयगृह, मुंबई. १९९५
- ६ गणोरकर, प्रभा, डहाके वसंत आबाजी व इतर, (संपा.) वाङ् मयीन संज्ञा संकल्पना कोश, ग.रा. भटकळ फाऊंडेशन, मुंबई, २००१
- ७ राजाध्यक्ष, विजया व इतर, (संपा.) मराठी वाङ् मयकोश, खंड ४, (समीक्षा संज्ञा), महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती मंडळ, मुंबई, २००२
- ८) पाश्चात्य साहित्यविचार : भालचंद्र खांडेकर, लीला गोविलकर
- ९) पाश्चात्य साहित्यविचार : प्रा. ब.लु. सोनार

अभ्यासपत्रिका ६.
साहित्य आणि समाज भाग १
सत्र -५ वे तासिका ४५ श्रेयांकने ३

उद्दिष्टे (Objective)

- १) साहित्य आणि समाज यांचा अनोन्य संबंध तपासणे
- २) महानगरीय साहित्याच्या जाणीव समजावून घेणे
- ३) ग्रामीण साहित्याच्या जाणीव समजावून घेणे
- ४) निवडक कलाकृतीच्या आधारे वाङ्मयीन प्रवृत्तीचा शोध घेणे

घटक १ साहित्य - समाज अनोन्य संबंध (तासिका १५) श्रेयांकन १

- अ) साहित्य, समाजसंस्कृती या संकल्पना व त्यांच्या परस्परसंबंधाचे स्वरूप
- ब) साहित्य- समाज संबंध - तेन , मार्क्स यांचे सिद्धांत , मानवतावाद, मार्क्सवाद, स्त्रीवाद, आंबेडकरवाद यांचे स्वरूप विशेष

घटक २ महानगरी जाणिवेचे साहित्य (तासिका १५) श्रेयांकन १

- अ) महानगरी जाणिवेचे साहित्य संकल्पना व मराठीतील परंपरा
- ब) क्रमशः : महेश केळूसकर मनोविकास प्रकाशन, पुणे

घटक -३ ग्रामीण साहित्य (तासिका १५) श्रेयांकने १

- अ) ग्रामीण साहित्य- संकल्पना व मराठीतील परंपरा
- ब) धग असतेच आसपास : कल्पना दुधाळ, लोकवाङ्मय गृह, मुंबई

घटक ४ प्रकल्प अहवाल – संबंधित विषयावर २० गुणांचे प्रकल्प लेखन
श्रेयांकन १

सत्रान्त परीक्षा (गुण ८०)

- प्रश्न १. घटक १ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०
- प्रश्न २. घटक २ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०
- प्रश्न ३. घटक ३ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०
- प्रश्न ४. सर्व घटकांवर आधारित दोन टीपा (पर्यायासह) गुण २०

साध्ये (Outcome)

- १) साहित्य व समाज यांच्या अनोन्य संबंधाचा परिचय होईल
- २) महानगरीय व ग्रामीण जाणिवेच्या साहित्याचा व समाजाचा अनोन्य संबंध लक्षात येईल
- ३) निवडक कलाकृतीच्या आधारे विविध वाङ्मयीन प्रवाहाचा परिचय होईल

संदर्भ ग्रंथ-

- १) मराठी वाङ् मयाचा इतिहास – खंड ५, भाग १ – संपादक – रा. श्री. जोग म.सा. परिषद, पुणे, १९७३.
- २) कादंबरीविषयी – हरिश्चंद्र थोरात. पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, २००६.
- ३) टीकास्वयंवर - भालचंद्र नेमाडे, साकेत प्रकाशन, औरंगाबाद, १९९०.
- ४) कादंबरी - एक साहित्यप्रकार - हरिश्चंद्र थोरात, शब्द पब्लिकेशन्स मुंबई, २०१०.
- ५) मराठी वाङ् मय कोश-खंड ४, (समीक्षा संज्ञा), समन्वयक संपादक- डॉ. विजया राजाध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती मंडळ, मुंबई, २००२ ,
- ६) वाङ् मयीन संज्ञा-संकल्पना कोश- संपादक, प्रभा गणोरकर, वसंत आबाजी डहाके व इतर, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, २००९.
- ७) ग्रामीण साहित्य: स्वरूप आणि समस्या- आनंद यादव, मेहता पब्लिशिंग हाउस, १९७९.
- ८) ग्रामीणता-साहित्य आणि वास्तव - आनंद यादव, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, १९८९.
- ९) धार आणि काठ -नरहर कुरुंदकर, १९७१.

सत्र सहावे अभ्यासपत्रिका -६
साहित्य आणि समाज भाग २
(तासिका ६०) श्रेयांकने ४

उद्दिष्टे (Objective)

- १) समाजातील सामाजिक स्थित्यातराचा आणि साहित्याचा संबंध जाणून घेणे
- २) दलित साहित्याचे स्वरूप, वैशिष्ट्ये समजावून घेणे
- ३) स्त्रीवादी जाणिवेच्या साहित्याची वैशिष्ट्ये समजावून घेणे
- ४) निवडक कलाकृतीच्या आधारे वाङ्मयीन प्रवाह समजावून घेणे

घटक -१ सामाजिक स्थित्यंतरे आणि मराठी साहित्य (तासिका १५) श्रेयांकने १

- अ) महाराष्ट्रातील सामाजिक स्थित्यंतरे व मराठी साहित्य – मागोवा
- ब) साहित्य- समाज संबंध- १) ललित वाङ्मयातील सामाजिक जाणिवेचे स्वरूप : शरदचंद्र मुक्तिबोध, साहित्य विचार आणि समाजचिंतन. २) दलित जाणिवेचे स्वरूप - म.ना वानखेडे यांच्या लेखाधारे

घटक -२ दलित साहित्य (तासिका १५) श्रेयांकने १

- अ) दलित साहित्य : संकल्पना व मराठीतील परंपरा
- ब) भाई तुम्ही कुठे आहात ! : ऋषिकेश कांबळे, चिन्मय प्रकाशन, औरंगाबाद

घटक ३ स्त्रीवादी जाणिवेचे साहित्य (तासिका १५) श्रेयांकने १

- अ) स्त्रीवादी साहित्याची संकल्पना व मराठीतील परंपरा
- ब) निवडलेल्या स्त्रीवादी कथांचा अभ्यास
- १) गौरी देशपांडे – पाऊस आला मोठा (आहे हे अस आहे)
- २) सानिया – दुष्काळ (अशी वेळ)
- ३) प्रिया तेंडूलकर – खेळ मांडियला (तिहार)
- ४) उर्मिला पवार – सुटे गिऱ्हाण (हातचा एक)
- ५) मेघना पेठे – आहे कुछ अन्न (आंधळ्याच्या गायी)
- ६) नीरजा – महिषासुरमर्दिनी (ओल हरवलेली माती)
- ७) प्रज्ञा दया पवार – आईच्या नावान (मिळून साऱ्या जणी मासिक)
- ८) प्रतिमा जोशी – दरी (जहन्नम)
- ९) मनस्विनी लता रवींद्र – माझ्या जन्माची गोष्ट (ब्लॉगच या आरशा पल्याड)
- १०) वंदना महाजन – निर्वाणाची स्वगते (वसा दिवाळी अंक)

घटक -४ प्रकल्प अहवाल – संबंधित विषयावर २० गुणांचे प्रकल्प लेखन

सत्रान्त परीक्षा (गुण ८० + २०)

- प्रश्न १. घटक १ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०
प्रश्न २. घटक २ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०
प्रश्न ३. घटक ३ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०
प्रश्न ४. सर्व घटकांवर आधारित दोन टीपा (पर्यायासह) गुण २०

साध्ये (Outcome)

- १) सामाजिक स्थित्यंतराचा मराठी साहित्यावर प्रभाव पडतो, हे समजेल
- २) दलित साहित्याची निर्मिती प्रक्रिया समजेल
- ३) स्त्रीवादी जाणीव आणि वाङ्मयीन प्रवृत्तीचे ज्ञान होईल

संदर्भ ग्रंथ

- १) दलित साहित्य- प्रवाह व प्रतिक्रिया -गो. म. कुळकर्णी, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे, १९८६
- २) निळी पहाट-रा. ग. जाधव, प्राज्ञपाठशाळा वाई. १९७८.
- ३) दलित साहित्य- एक चिंतन- अर्जुन डांगळे (संपा.), महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती आणि मंडळ, मुंबई, १९७८.
- ४) दलित साहित्य-वेदना आणि विद्रोह- भालचंद्र फडके, श्रीविद्या प्रकाशन, पुणे, १९७७ (प्र.आ.), १९८९(दु. आ.)
- ५) दलित साहित्याची स्थितिगती- केशव मेश्राम व इतर (संपा.) मराठी विभाग, मुंबई विद्यापीठ आणि अनुभव पब्लिकेशन्स, मुंबई, १९९७
- ६) स्त्रीवादी समीक्षा- सैद्धान्तिक चौकट- डॉ. मिलिंद मालशे, श्रीवाणी- ऑक्टोबर, १९९३
- ७) स्त्रीवादी साहित्य समीक्षा-स्वरूप आणि व्याप्ती- वसंत आबाजी डहाके, श्रीवाणी- ऑक्टोबर, १९९३.
- ८) स्त्रीवादी साहित्य आणि समीक्षा विशेषांक- अनुष्टुभ, सप्टें. ऑक्टो १९९६.
- ९) स्त्रीवादी समीक्षा-स्वरूप आणि उपयोजन- दिलीपराज प्रकाशन, पुणे, १९९३.
- १०) आंबेडकरवाद, डॉ. शेरे नीलकंठ, सुविद्या प्रकाशन, पुणे २००९.
- ११) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे तत्त्वज्ञान: आशय व विश्लेषण, गायकवाड दत्तात्रय स्वयंदीप प्रकाशन, पुणे २०१६.
- १२) आंबेडकर आणि मार्क्स, कसबे रावसाहेब, सुगावा प्रकाशन, पुणे, १९८५.
- १३) प्रज्ञासूर्य, लिंबाळे शरणकुमार, (संपा.), प्रचार प्रकाशन, कोल्हापूर, १९९१.
- १४) दलित कविता आणि ब्लॅक पोएट्री ऋषिकेश कांबळे गोदा प्रकाशन औरंगाबाद
- १५) डॉ. आंबेडकर चिंतन, केशव मेश्राम, लोकवाङ्मयग्रह, मुंबई.
- १६) सत्तासंघर्ष : संपा. सुहास पळशीकर, सुहास कुलकर्णी, समकालीन प्रकाशन, पुणे.

अभ्यासपत्रिका क्र. ७
भाषाविज्ञान
सत्र - ५ वे श्रेयांकने -४ व्याख्याने -६०

उद्दिष्टे (Objective)

१) भाषेचे स्वरूप आणि तिचे कार्य जाणून घेणे

२) भाषाभ्यासाच्या विविध अंगांचा परिचय करून घेणे

३) भाषेच्या अभ्यासाच्या आधुनिक व शास्त्रीय पद्धतीचा परिचय करून घेणे तसेच पारंपारिक ऐतिहासिक अभ्यासपद्धतीपेक्षा तिचे वेगळेपण समजून घेणे.

घटक-१ भाषाशास्त्राच्या विविध शाखा- वर्णनात्मक, ऐतिहासिक व समाजशास्त्रीय.

घटक -२ स्वनिम विन्यास (स्वन, स्वनिम, स्वनांतर, स्वनिमांचे प्रकार, स्वनिम विश्लेषणाची तत्त्वे – तंत्रे.

घटक -३ रूपिमविन्यास- रूपिका, रूपिम, रूपिकांतर, रूपिमांचे प्रकार, रूपिम प्रकिया.

घटक – ४ अर्थविन्यास – भाषिक अर्थाचे स्वरूप, शब्दार्थाचे प्रकार, अर्थ आणि त्याचे परस्पर संबंध

सत्रान्त परीक्षा (गुण १००)

- प्रश्न १. घटक १ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०
प्रश्न २. घटक २ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०
प्रश्न ३. घटक ३ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०
प्रश्न ४. घटक ४ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०
प्रश्न ५. सर्व घटकांवर आधारित दोन टीपा (पर्यायासह) गुण २०

साध्ये (Outcome)

१) भाषेच्या विविध अंगांचा परिचय होईल

२) भाषेच्या अभ्यासाच्या आधुनिक व शास्त्रीय पद्धतीचा परिचय होईल

संदर्भ ग्रंथ-

- १) काळे, कल्याण व इतर (संपा.), आधुनिक भाषाविज्ञान (संरचनावादी, सामान्य आणि सामाजिक, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे, (दु.आ.) २००३.
२) काळे कल्याण व इतर (संपा.), वर्णनात्मक भाषाविज्ञान स्वरूप आणि पद्धती, गोखले एज्युकेशन सोसायटी, नाशिक, १९८२.

- ३) गजेंद्रगडकर, श्री. न., भाषा आणि भाषाशास्त्र, व्हीनस प्रकाशन. पुणे, (दु. आ.) १९७९.
- ४) गोविलकर लीला, वर्णनात्मक भाषाविज्ञान, आरती प्रकाशन, डोंबिवली, १९९२.
- ५) घोंगडे, रमेश, सामाजिक भाषाविज्ञान दिलीपराज प्रकाशन पुणे, २०१२.
- ६) पुंडे, द. दि., सुलभ भाषाविज्ञान, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे, २००५
- ७) मालशे, स. गं. व इतर(संपा.), भाषाविज्ञान: ऐतिहासिक व वर्णनात्मक, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, २००५ (ति. आ.)
- ८) मालशे, स.गं. व इतर (संपा.), भाषाविज्ञान परिचय, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, २००५ (दु.आ)
- ९) गायकवाड संपत, दलित आत्मकथन : भाषिक समाज, भाषा आणि भाषा व्यवहार, प्रज्ञा प्रबोध प्रकाशन, सांगली २०१२ .
- १०) मराठी भाषेचा भाषावैज्ञानिक अभ्यास : मठकर अलका, शब्दालय प्रकाशन २०१५

उद्दिष्टे (Objective)

१. मराठी व्याकरणाचा इतिहास व विविध व्याकरण कर्त्यांचा परिचय करून घेणे.
२. शब्दाचे वर्गीकरण समजावून घेणे
३. विकारण विचार समजावून घेणे
४. शब्द घटना समजावून घेणे

घटक -१ शब्दांचे वर्गीकरण- पारंपरिक व आधुनिक

घटक -२ विकारण- लिंग, वचन, विभक्ती, आख्यात.

घटक-३ शब्दसिद्धी

घटक-४ प्रयोग विचार

सत्रान्त परीक्षा (गुण १००)

प्रश्न १. घटक १ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न २. घटक २ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न ३. घटक ३ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न ४. घटक ४ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न ५. सर्व घटकांवर आधारित दोन टीपा (पर्यायासह)	गुण २०

साध्ये (Outcome)

- १) मराठी व्याकरण व्यवस्थेचा सूक्ष्म परिचय होईल
- २) मराठी व्याकरण व्यवस्थेतील समस्या लक्षात येतील

संदर्भ ग्रंथ-

- १) मराठी व्याकरण वाद आणि प्रवाद, कृष्ण श्री अर्जुनवाडकर
- २) मराठी व्याकरण काही समस्या : प्र. ना. दीक्षित
- ३) मराठी व्याकरणाचा इतिहास कृष्ण श्री अर्जुनवाडकर
- ४) मराठी व्याकरण : मो. रा. वाळंबे
- ५) मराठी व्याकरणविवेक : मा. ना. आचार्य
- ६) मराठी व्याकरणाचा पुनर्विचार : अरविंद मंगरुळकर
- ७) मराठीचे व्याकरण : लीला गोविलकर
- ८) शास्त्रीय मराठी व्याकरण : मोरो केशव दामले

आधुनिक मराठी साहित्य,
सत्र - ५ वे तासिका ६० श्रेयांकने- ४

उद्दिष्टे (Objective)

- १) आधुनिक मराठी साहित्याची संकल्पना समजावून घेणे
- २) आधुनिक मराठी साहित्याचा आढावा घेणे
- ३) विविध कलाकृतीच्या आधारे आधुनिक वाङ्मयाची वैशिष्ट्ये अभ्यासणे

घटक १ आधुनिक, आधुनिकता आणि आधुनिकतावाद : संकल्पना विचार (तासिका १५)
श्रेयांकन १

घटक २ अ - आधुनिक मराठी कथा - ऐतिहासिक आढावा (तासिका १५) श्रेयांकन १
आ आधुनिक मराठी कादंबरी- ऐतिहासिक आढावा

घटक ३ आधुनिकतावादी मराठी कथा (तासिका १५) श्रेयांकन १

१) मुक्काम पोस्ट सांस्कृतिक फट, सतीश तांबे, रोहन प्रकाशन (कथांची आशयसूत्रे व कथांचे रूपबंध यांसह)

घटक ४ आधुनिक मराठी कादंबरी (तासिका १५) श्रेयांकन १

१) पुरोगामी, राकेश वानखडे लोकवाङ्मयग्रह प्रकाशन, मुंबई (आशयसूत्र व कादंबरीचा रूपबंध यांसह)

सत्रान्त परीक्षा (गुण १००)

प्रश्न १. घटक १ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न २. घटक २ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न ३. घटक ३ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न ४. घटक ४ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न ५. सर्व घटकांवर आधारित दोन टीपा (पर्यायासह)	गुण २०

साध्ये (Outcome)

- १) आधुनिकता वादाचे वैशिष्ट्याची ओळख होईल
- २) वाङ्मयीन प्रवृत्ती समजतील

संदर्भ ग्रंथ

- १) मराठी कादंबरी – तंत्र व विकास, प्रा. बापट, व्हीनस प्रकाशन, पुणे १९७३
- २) साहित्य : अध्यापन आणि प्रकार, मौज प्रकाशन, पॉप्युलर प्रकाशन, भागवत श्री.पु. मुंबई १९८७
- ३) कादंबरी, मराठी कादंबरी, उषा हस्तक, साहित्यसेवा प्रकाशन औरंगाबाद, १९९३.
- ४) कादंबरी: एक साहित्य प्रकार, हरिशचंद्र थोरात, शब्द पब्लिकेशन, मुंबई २०१०.
- ५) १९८० नंतरची मराठी कादंबरी, अविनाश सप्रे, खेळ, दिवाळी, २००७
- ६) मराठी नवकथा : रंग आणि रूप, डॉ सुभाष पुलावले, चिन्मय प्रकाशन, औरंगाबाद, २०१२.
- ७) मराठीतील कथनरूपे, वसंत आबाजी डहाके, पापुलर प्रकाशन, मुंबई, २०१२.
- ८) मालशे, मिलिंद, आधुनिक, भाषा विज्ञान : सिद्धांत आणि उपयोजन. लोकवाङ् मयगृह, मुंबई. १९९५
- ९) आधुनिक मराठी साहित्य आणि सामाजिकता : संपा. डॉ. मृणालिनी शहा, डॉ. गौरी टिळक, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे.
- १०) नवोदोत्तर मराठी कथा : रंग आणि अंतरंग संपा. गजानन हेरोळे, गोदा प्रकाशन, औरंगाबाद.

सत्र – ६वे अभ्यासपत्रिका ८
उत्तर आधुनिक मराठी साहित्य
(तासिका ६०) श्रेयांकन ४

उदिष्टे (Objective)

१. विविध विचारधारांच्या वाङ्मयाची ओळख करून घेऊन त्या विचारधारांना समजून घेण्याचा प्रयत्न करणे.
२. उत्तर आधुनिक साहित्याचा परिचय करून घेणे
- ३) विविध कलाकृतीच्या आधारे उत्तर आधुनिकता वादाची वैशिष्ट्ये अभ्यासणे

घटक १ अ) उत्तर आधुनिकतावाद : संकल्पना विचार

आ) उत्तर आधुनिक मराठी कविता- ऐतिहासिक आढावा (तासिका १५) श्रेयांकन १

घटक २ उत्तर आधुनिक मराठी कविता - (तासिका १५) श्रेयांकन १

सलील वाघ, हेमंत दिवटे, सचिन केतकर, मंगेश नारायणराव काळे, संजीव खांडेकर, श्रीधर तिळवे, वज्रेश सोळंकी, मन्या जोशी, दा.गो. काळे, कविता मुरुमकर (निवडलेल्या कवितांचा संग्रह प्रसिद्ध होईल.)

घटक ३ उत्तर आधुनिक मराठी नाटक - ऐतिहासिक आढावा (तासिका १५) श्रेयांकन १

घटक ४ उत्तर आधुनिक मराठी नाटक (तासिका १५) श्रेयांकन १

१) सिधू सुधाकर, रम आणि इतर – आशुतोष पोतदार (वॉटरमार्क पब्लिकेशन), आशयसूत्र व नाटकाचा आकृतिबंध यांसह

सत्रान्त परीक्षा (गुण १००)

प्रश्न १. घटक १ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न २. घटक २ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न ३. घटक ३ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न ४. घटक ४ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न ५. सर्व घटकांवर आधारित दोन टीपा (पर्यायासह)	गुण २०

साध्ये (Outcome)

१) उत्तर आधुनिकता वादाची वैशिष्ट्ये लक्षात येतील

२) उत्तर आधुनिकता वादाची स्वरूप वैशिष्ट्ये समजल्याने साहित्याकडे पाहण्याचा नवा दृष्टीकोन प्राप्त होईल.

संदर्भ पुस्तके

१. उत्तर आधुनिकता : समकालीन साहित्य, समाज व संस्कृती, बी. रंगराव, कुसुमाग्रज प्रकाशन नाशिक
२. अतिरिक्त मासिक, संपा. दा. गो. काळे – दिनकर मनवर, मार्च २०१३.
३. नाटक आणि मी ,विजय तेंडुलकर, डिम्पल प्रकाशन ,मुंबई, ,१९९७.
४. नाटक एक चिंतन – कानेटकर वसंत
५. नाटकातली चिन्हं – नाईक राजीव
६. महानगरी नाटकं – नाईक राजीव
७. मराठी नाटक : नव्या दिशा आणि वळणे, भवाळकर, तारा
८. नाटक कालचं आणि आजचं : राजापुणे-तापास, पुष्पलता
९. प्रायोगिक नाटक : भारतीय आणि जागतिक-(संपा) सूर्यवंशी नानासाहेब

उदिष्टे (Objective)

१) भाषांतर अनुवाद, रुपांतर या संकल्पनेचा परिचय करून घेणे.

२) भाषांतराच्या विविध समस्यांचा अभ्यास करणे

३) इंग्रजी-मराठी-इंग्रजी व हिंदी-मराठी-हिंदी असे भाषांतर करण्याचे कौशल्य प्राप्त करणे

घटक - १- भाषांतर-सैद्धान्तिक विचार (तासिका १५) श्रेयांकन १

अ)

१) भाषांतर, अनुवाद, रुपांतर, अर्वाचीनीकरण या स्वरूपभेदांची चर्चा.

२) ललित साहित्याचे भाषांतर - सांस्कृतिक भेदांचे संदर्भाचे महत्त्व.

आ)

१) ललित साहित्याचे भाषांतर - भाषिक समस्या व स्वरूप

२) ललित साहित्याचे भाषांतर - शैली विषयक समस्या

घटक - २ भाषांतर-प्रत्यक्ष भाषांतर अभ्यास (तासिका १५) श्रेयांकन १

१) इंग्रजी/हिंदी उताऱ्याचे मराठीत भाषांतर

२) मराठी उताऱ्याचे इंग्रजीत/हिंदीत भाषांतर

घटक - ३ (तासिका १५) श्रेयांकन १

अ) पारिभाषिक शब्द (प्रशासकीय)

ब) कोशाची संकल्पना, रचना, कोशांच्या नोंदी, अकारविल्हे आणि सूची

घटक ४ प्रकल्प अहवाल - संबंधित विषयावर २० गुणांचे प्रकल्प लेखनश्रेयांकन १

सत्रान्त परीक्षा - (गुण ८० + २० गुणांचा प्रकल्प = १००)

प्रश्न १. घटक १अ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०

प्रश्न २. घटक १ आ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०

प्रश्न ३. घटक २ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०

प्रश्न ४. घटक ३ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०

साध्ये (Outcome)

१) भाषांतर विद्येबद्दल सूक्ष्म माहिती होईल

२) भाषांतर कौशल्य प्राप्त होईल, त्यामुळे रोजगार संधी प्राप्त होईल.

संदर्भ ग्रंथ –

१. कऱ्हाडे सदा, भाषांतर, लोकवाङ्मय गृह, मुंबई १९९२
२. बापट वसंत, तौलनिक साहित्य अभ्यास, पॉप्यूलर प्रकाशन
३. फाटक म. वि आणि ठाकर रजनी, भाषांतर : शास्त्र की कला, वरदा बुक्स, पुणे १९८७
४. डॉ. काळे कल्याण आणि डॉ. सोमण अंजली, भाषांतरमीमांसा प्रतिमा प्रकाशन, पुणे १९९७
५. भाषांतर – शास्त्र की कला : म.वि. फाटक, रजनी ठाकार, वरदा, पुणे.
६. भाषांतर आणि भाषा : विलास सारंग, मौज, मुंबई
७. अनुवादमीमांसा – संपा. केशव तुपे, साक्षात, औरंगाबाद.
८. भाषांतरविद्या : स्वरूप आणि समस्या, संपा. रमेश वरखेडे, य.च.म.मु.वि., नाशिक
९. भाषा आणि भाषांतर - य.च.म.मु.वि., नाशिक
१०. साहित्य - सेतू – (साहित्याची भाषांतर एक अभ्यास), एल.एस. देशपांडे, निर्मल प्रकाशन, नांदेड , १९९९

उद्दिष्टे (Objective)

- १) विद्यार्थ्यांच्या लेखनक्षमतेचा व सर्जनशीलतेचा विकास करणे
- २) मुद्रित दृक श्राव्य माध्यमांसाठी आवश्यक लेखन कौशल्य शिकवणे
- ३) माध्यमांमधील रोजगाराच्या संधीचा परिचय करून घेणे
- ४) व्यावसायिक लेखनासाठी मराठी भाषेचे उपयोजन करणे
- ५) आधुनिक समाजमाध्यमांचा विशेष परिचय कार्य व उपयुक्तता याबाबत जाणून घेणे
- ६) ब्लॉग लेखनाचे स्वरूप लक्षात घेऊन ते लेखन तंत्र अवगत करणे
- ७) ईमेल लेखनाचे स्वरूप लक्षात घेऊन ते लेखनतंत्र अवगत करणे

घटक १ : वृत्तपत्र माध्यमासाठी लेखन (तासिका १५) श्रेयांकन १

- १:१ वृत्त लेखन
- १:२ पुस्तक परीक्षण लेखन
- १:३ नाट्य व चित्रपट समीक्षा लेखन

घटक २ : आकाशवाणी माध्यमासाठी लेखन (तासिका १५) श्रेयांकन १

- २:१ श्रुतिका लेखन
- २:२ नभोनाट्य
- २:३ जाहिरात लेखन

घटक ३ : दूरचित्रवाणी व समाज माध्यमासाठी लेखन (तासिका १५) श्रेयांकन १

- ३:१ दूरचित्रवाणीसाठी मुलाखत लेखन
- ३:२ दूरचित्रवाणी मालिकेसाठी संवाद लेखन
- ३:३ ईमेल लेखन, ब्लॉगलेखन, विकिपीडियासाठी लेखन

घटक ४ प्रकल्प अहवाल – संबंधित विषयावर २० गुणांचे प्रकल्प लेखनश्रेयांकन १

सत्रान्त परीक्षा – (गुण ८० + २० गुणांचा प्रकल्प = १००)

- प्रश्न १. घटक १ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०
- प्रश्न २. घटक २ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०
- प्रश्न ३. घटक ३ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०
- प्रश्न ४. सर्व घटकांवर दोन टीपा/लघुत्तरी प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०

साध्ये (Outcome)

- १) विद्यार्थ्यांच्या लेखन क्षमतेचा आणि सर्जनशीलतेचा विकास होईल
- २) विविध माध्यमांसाठी आवश्यक लेखनाच्या प्रकारांचा परिचय होईल आणि त्यासाठी आवश्यक कौशल्ये आत्मसात होतील
- ३) लेखन कौशल्ये आत्मसात करून माध्यामाधील रोजगाराच्या संधी उपलब्ध होतील

संदर्भ ग्रंथ –

- १) व्यावहारिक मराठी : संपा. स्नेहल तावरे
- २) व्यावहारिक मराठी : ल.रा नशिराबादकर
- ३) व्यावहारिक मराठी : मोकाशी सयाजी, नेमाडे रंजना
- ४) ओळख माहिती तंत्रज्ञानाची : एम.एस.आय.टी. महाराष्ट्र राज्य
- ५) संगणक युग : अच्युत गोडबोले
- ६) वृत्तविद्या : स.ह देशपांडे
- ७) नभोवाणी कार्यक्रम तंत्र आणि मंत्र : पुष्पा काणे
- ८) आधुनिक माहिती तंत्रज्ञानाच्या विश्वात : दीपक शिकरपूर, उज्वल मराठे
- ९) वाळंबे, मो. रा. सुगम मराठी व्याकरण, नितीन प्रकाशन पुणे
- १०) जोशी चंद्रहास, मराठी लेखन दर्शन, मेहता पब्लिकेश हाऊस, पुणे
- ११) मराठी भाषा उगम आणि विकास, मेहता पब्लिकेश हाऊस, पुणे
- १२) केळकर अशोक, वैखरी, मॅजिस्टिक प्रकाशन पुणे.
- १३) नसीराबादकर, ल.रा., व्यावहारिक मराठी, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर
- १४) डॉ. शेकडे, सुभाष, व्यावहारिक मराठी अध्यापनाच्या दिशा, ऋतू प्रकाशन, अहमदनगर, २०१२.
- १५) उपयोजित मराठी : डॉ. संजय लांडगे, दिलीपराज प्रकाशन, पुणे.
- १६) अनिवार्य मराठी : डॉ. लीला गोविलकर, के. सागर पब्लिकेशन, पुणे.
- १७) मराठी कोश व संदर्भसाधने यांची समग्र सूची (इ.स १८००-२००३) संपादक डॉ. वसंत विष्णू कुलकर्णी, राज्य मराठी विकास संस्था, २००७

UNIVERSITY OF MUMBAI

Revised Syllabus

(Choice Based Credit System, CBCS)

Sem. V & Sem. VI

Program: B.A.

Course: Marathi

2018-19 to 2020-21

अभ्यासपत्रिका क्र. ४. मध्ययुगीन मराठी वाङ् मयाचा इतिहास.
सत्र - ५वे (श्रेयांकने-४) व्याख्याने -६०

घटक -१ मराठी साहित्याची सुरुवात व महानुभावीय वाङ् मय

अ) मराठी साहित्याची सुरुवात - मराठी : देशीभाषा म्हणून ८, ९वे शतक परिचय, मराठीतील आद्यग्रंथ :चर्चा, शिलालेख, ताम्रपट यावरील मराठी लेखन. – थोडक्यात परिचय

ब) महानुभाव संप्रदायाची ठळक वैशिष्ट्ये : व्दैती तत्त्वज्ञान, पंचकृष्ण, चक्रधरांचे व्यक्तिमत्त्व, मराठीचा स्वीकार व आग्रह, सांकेतिक लिपी.

महानुभावीय वाङ् मय : चरित्रग्रंथ, तत्त्वज्ञानग्रंथ, सातीग्रंथ, स्फुट गद्य-पद्य-धवळे, टीकाग्रंथ, व्याकरणग्रंथ.

घटक -२ वारकरी पंथीयांचे वाङ् मय -

अ) यादवकालीन महाराष्ट्रात वारकरी पंथाची प्रस्थापना, पंढरीचा भक्तीसंप्रदाय हा महाराष्ट्रातील प्रमुख वारकरी संप्रदाय म्हणून तेराव्या शतकात धार्मिक, सामाजिक व साहित्यिक दृष्ट्या प्रभावी.

ब) ज्ञानदेव-नामदेव व त्यांच्या प्रभावळीतील इतरांचे वाङ् मय.

घटक ३ वारकरी पंथीयांचे वाङ् मय –

अ) बहामनी राजवट, एकनाथकालीन महाराष्ट्र, तमोयुग, एकनाथ, एकनाथपंचक यांचे वाङ् मय

ब) शिवकालीन महाराष्ट्र – स्वराज्य प्रेरणा. तुकाराम, तुकारामाचे शिष्य यांचे वाङ् मय

घटक ४ पंडिती काव्य-

अ) पंडिती काव्याची स्वरूपवैशिष्ट्ये, पंडिती काव्याचे गुणदोष चर्चा

ब) पंडित कवी- मुक्तेश्वर, मोरोपंत, रघुनाथ पंडित, सामराज, निरंजनमाधव, वामनपंडित, नागेश, विठ्ठल

सत्रान्त परीक्षा (गुण १००)

प्रश्न १. घटक १ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०

प्रश्न २. घटक २ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०

प्रश्न ३. घटक ३ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०

प्रश्न ४. घटक ४ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०

प्रश्न ५. सर्व घटकांवर आधारित दोन टीपा (पर्यायासह) गुण २०

सत्र - ६वे (श्रेयांकने-४) व्याख्याने -६०

घटक -१ शाहिरी वाङ् मय-

अ) लावणी, पोवाडे, या काव्य प्रकारांची स्वरूप वैशिष्ट्ये.

ब) काही लावणीकार- होनाजी बाळा, रामजोशी, प्रभाकर, अनंत फंदी, परशराम या शाहिरींचा व त्यांच्या साहित्याचा परिचय.

घटक -२ महानुभाव व वारकरी यांखेरीज इतर पंथीयांचे वाङ् मय

अ) नाथ, दत्त या पंथातील वाङ् मयाचे स्वरूप.

ब) समर्थ, लिंगायत या पंथातील वाङ् मयाचे स्वरूप

घटक – ३ हिंदू धर्माखेरीज इतर धर्मियांनी केलेली वाङ् मयनिर्मिती

अ) ख्रिस्ती धर्मियांनी केलेली वाङ् मयनिर्मिती

(ख्रिस्ती –फादर स्टीफन्स, क्रुआँ, सालंदाज, पाद्री अल्मैद)

ब) इस्लामी धर्मियांनी केलेली वाङ् मयनिर्मिती

(इस्लामी – मुंतोजी (मृत्युंजय), हुसेन अंबरखान, शेख महमंद, शहामुनी)

घटक – ४ बखर गद्याची स्वरूप वैशिष्ट्ये

अ) बखरी- शिवपूर्वकालीन – महिकावतीची उर्फ माहीमची बखर, राक्षसतागडीची लढाई.

बखरी- शिवकालीन- शिवछत्रपतींचे चरित्र- कृष्णाजी अनंत सभासद, चित्रगुप्तविरचित शिवाजी महाराजांची बखर, श्री छत्रपतींची ९१ कलमी बखर – दत्तोत्रिमल वाकेनिस, मल्हार रामराव चिटणीस विरचित श्री शिवछत्रपतींचे सप्तप्रकरणात्मक चरित्र.

ब) बखरी – पेशवेकालीन- नाना फडणवीसाचे आत्मचरित्र, श्री रामदास स्वामींचे चरित्राची बखर उर्फ हनुमंत स्वामीची बखर, पेशव्यांची बखर, कृष्णाजी विनायक सोहनी, पानिपतची बखर- रघुनाथ यादव, भाऊसाहेबांची बखर-कृष्णाजी शामराव, खड्यांच्या स्वारीची बखर.

सत्रान्त परीक्षा (गुण १००)

प्रश्न १. घटक १ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न २. घटक २ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न ३. घटक ३ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न ४. घटक ४ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न ५. सर्व घटकांवर आधारित दोन टीपा (पर्यायासह)	गुण २०

संदर्भ ग्रंथ-

१) जोग, रा.श्री. व इतर (संपा.) मराठी वाङ् मयाचा इतिहास- खंड ३, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे, प.आ. १९७३.

२) तुळेपुळे, शं.गो., पाच संतकवी, सुविचार प्रकाशन मंडळ, पुणे, १९८४, (ति.आ.)

३) तुळेपुळे, शं. गो. व इतर (संपा.) मराठी वाङ् मयाचा इतिहास- खंड १, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे, प.आ. १९८४.

४) मालशे, सं.गं. व इतर (संपा.) मराठी वाङ् मयाचा इतिहास- खंड २ भाग १ व भाग २, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे, प.आ. १९८२.

५) भावे, वि.ल. महाराष्ट्र सारस्वत, पॉप्युलर, मुंबई,आ. ५ वि १९६३.

६) धोंड, म. वा., (संपा.) मऱ्हाटी लावणी, मौज, मुंबई १९५६.

७) शेणोलीकर, ह. श्री., प्राचीन मराठी वाङ् मयाचे स्वरूप, मोघे प्रकाशन, कोल्हापूर, १९७१.

८) सहस्रबुद्धे, म. ना., मराठी शाहिरी वाङ् मय, ठोकळ पुणे, १९६१.

९) सरदार गं.बा., संत साहित्याची सामाजिक फलश्रुती, म. सा.प., पुणे १९७० (ति.आ.)

अभ्यासपत्रिका -५

भारतीय व पाश्चात्य साहित्यशास्त्र

भारतीय साहित्यशास्त्र

सत्र - ५ वे (श्रेयांकने-४) व्याख्याने-६०

घटक -१ भारतीय साहित्यशास्त्र: संकल्पना व सिद्धांत-(१)

१ भरताचे रससूत्र

२ अलंकारविचार, वक्रोक्तीविचार

३ रितीसिद्धांत, ध्वनिसिद्धांत

४ औचित्य विचार

घटक-२ भारतीय साहित्यशास्त्र : साहित्याचा आस्वाद.

रससिद्धांताचे भाष्यकार : १. भट्टलोल्लट

२. श्रीशंकुक

३. भट्टनायक

४. अभिनवगुप्त

घटक-३ भारतीय साहित्यशास्त्र : साहित्य भाषेचे स्वरूप व कार्य

१. शब्दशक्ती : अभिधा, लक्षणा व व्यंजना.

२. वृत्त, छंद, मुक्तछंद.

घटक - ४ भारतीय साहित्यशास्त्र : निर्मिती प्रकिया व प्रयोजन विचार

१. साहित्य निर्मिती मागील कारणे: प्रतिभा, व्युत्पत्ती व अभ्यास.

२. साहित्याची प्रयोजने : भरत ते अभिनवगुप्त

सत्रान्त परीक्षा - गुण १००

प्रश्न १. घटक १ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)

गुण २०

प्रश्न २. घटक २ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)

गुण २०

प्रश्न ३. घटक ३ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)

गुण २०

प्रश्न ४. घटक ४ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)

गुण २०

प्रश्न ५. सर्व घटकांवर आधारित दोन टीपा (पर्यायासह)

गुण २०

सत्र -६ वे सत्र (श्रेयांकने-४) व्याख्याने-६०

घटक - १ पाश्चात्य साहित्य विचार : साहित्याचे स्वरूप

१ अनुकृती सिद्धांत : प्लेटो व अँरिस्टॉटल

२ पाश्चात्यांनी केलेल्या काव्यव्याख्या : वर्डस्वर्थ, कोलरीज. कोर्टहॉप, एडगर अलन पो, अर्नोल्ड.

घटक -२ पाश्चात्य साहित्य विचार : साहित्याची भाषा

१. रूपक, प्रतिक व प्रतिमा

२. अनेकार्थता, नियामोल्लंघन, अपरिचीतीकरण.

घटक -३ पाश्चात्य साहित्य विचार : साहित्याची निर्मिती प्रक्रिया व प्रयोजन विचार

१ कोलरिजचा कल्पनाशक्तीचा व चमत्कृतीशक्तीचा सिद्धांत.

२ आत्मविष्कार, जीवनभाष्य, सामाजिक बांधिलकी (माक्सवादी विचारासह) ही प्रयोजने.

घटक-४ पाश्चात्य साहित्य विचार : साहित्याचा आस्वाद

१ अँरिस्टॉटलच्या कॅथार्सिसचा सिद्धांत.

२ रिचर्ड सचा प्रेरणा संतुलनाचा सिद्धांत.

सत्रान्त परीक्षा – गुण १००

प्रश्न १. घटक १ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न २. घटक २ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न ३. घटक ३ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न ४. घटक ४ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न ५. सर्व घटकांवर आधारित दोन टीपा (पर्यायासह)	गुण २०

संदर्भ ग्रंथ-

१ कंगले, र.प.,(संपा.) काव्यशास्त्र, मौज प्रकाशन, मुंबई १९७४

२ कंगले, र.प.,(संपा.) रस-भाव-विचार, महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती मंडळ मुंबई, १९७३

३ करंदीकर, गो.वि., (भाषांतर) अँरिस्टॉटलचे काव्यशास्त्र, मौज, मुंबई १९७८

४ कुलकर्णी वा.ल.,साहित्य स्वरूप आणि समीक्षा, पॉप्युलर, मुंबई १९७५

५ गाडगीळ. स.रा., काव्यशास्त्रप्रदीप, व्हीनस, पुणे (सहावी आवृत्ती), २००३

६ देशपांडे, ग. त्र्यं., भारतीय साहित्यशास्त्र, पॉप्युलर, मुंबई (ति.आ.) १९८०

७ नेमाडे भालचंद्र, साहित्याची भाषा, साकेत, औरंगाबाद, १९८७

८ पाटणकर, रा. भा., सौंदर्यमीमांसा, मौज, मुंबई (ति.आ.) २००४

९ पाटणकर, वसंत, साहित्यशास्त्र : स्वरूप आणि समस्या पद्मगंधा, पुणे, २००६.

१० पाटील, गंगाधर, समीक्षेची नवी रूपे, मॅजेस्टीक, मुंबई १९८१

११ मालशे, मिलिंद, आधुनिक, भाषा विज्ञान : सिद्धांत आणि उपयोजन. लोकवाङ् मयगृह, मुंबई. १९९५

१२ रसाळ, सुधीर, कविता आणि प्रतिमा, मौज, मुंबई १९८२

१३ गणोरकर, प्रभा, डहाके वसंत आबाजी व इतर, (संपा.) वाङ् मयीन संज्ञा संकल्पना कोश, ग.रा. भटकळ फाऊंडेशन, मुंबई, २००१

१४ राजाध्यक्ष, विजया व इतर, (संपा.) मराठी वाङ् मयकोश, खंड ४, (समीक्षा संज्ञा), महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती मंडळ, मुंबई, २००२

अभ्यासपत्रिका ६. साहित्य आणि समाज

तासिका ४५ श्रेयांकने ३

घटक १ साहित्य - समाज अन्योन्य संबंध (तासिका १५) श्रेयांकन १

अ) साहित्य, समाजसंस्कृती या संकल्पना व त्यांच्या परस्परसंबंधाचे स्वरूप

ब) साहित्य- समाज संबंध - तेन, मार्क्स यांचे सिद्धांत, मानवतावाद, मार्क्सवाद, स्त्रीवाद, आंबेडकरवाद यांचे स्वरूप विशेष

घटक २ स्त्रीवादी जाणिवेचे साहित्य (तासिका १५) श्रेयांकन १

अ) स्त्रीवादी साहित्याची संकल्पना व मराठीतील परंपरा

ब) 'भिन्न', कविता महाजन (राजहंस प्रकाशन) यांच्या कादंबरीचे वाचन व अभ्यास

घटक ३ महानगरी जाणिवेचे साहित्य (तासिका १५) श्रेयांकन १

अ) महानगरी जाणिवेचे साहित्य संकल्पना व मराठीतील परंपरा

ब) 'दृश्य नसलेल्या दृश्यात' : दिनकर मनवर (पॉप्युलर प्रकाशन) यांच्या कवितेचे वाचन व अभ्यास.

घटक ४ प्रकल्प अहवाल – संबंधित विषयावर २० गुणांचे प्रकल्प लेखन

श्रेयांकन १

सत्रान्त परीक्षा (गुण ८०)

प्रश्न १. घटक १ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०

प्रश्न २. घटक २ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०

प्रश्न ३. घटक ३ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०

प्रश्न ४. सर्व घटकांवर आधारित दोन टीपा (पर्यायासह) गुण २०

सत्र सहावे अभ्यासपत्रिका -६ साहित्य आणि समाज (तासिका ६०) श्रेयांकने ४

घटक -१ सामाजिक स्थित्यंतरे आणि मराठी साहित्य (तासिका १५) श्रेयांकने १

अ) महाराष्ट्रातील सामाजिक स्थित्यंतरे व मराठी साहित्य – मागोवा

ब) साहित्य- समाज संबंध- गं.बा. सरदार व बाबुराव बागुल यांच्या लेखाधारे

१) संत साहित्याची सामाजिक फलश्रुती : गं.बा. सरदार

२) दलित साहित्य हे तर माणसाचे साहित्य- बाबुराव बागुल-दलित साहित्य : आजचे क्रांतिविज्ञान, दिशा प्रकाशन, नाशिक प्र.आ. १९८१.

घटक -२ ग्रामीण साहित्य (तासिका १५) श्रेयांकने १

अ) ग्रामीण साहित्य- संकल्पना व मराठीतील परंपरा

ब) ऐसे कुणबी भूपाळ : भरत काळे (देशमुख पब्लिकेशन, पुणे) या कादंबरीचे वाचन व अभ्यास

घटक -३ दलित साहित्य (तासिका १५) श्रेयांकने १

अ) दलित साहित्य : संकल्पना व मराठीतील परंपरा

ब) जाता नाही जात : सिद्धार्थ तांबे, (शब्दालय प्रकाशन, श्रीरामपूर) या नाटकाचे वाचन व अभ्यास

घटक-४ प्रकल्प अहवाल – संबंधित विषयावर २० गुणांचे प्रकल्प लेखन

सत्रान्त परीक्षा (गुण १००)

प्रश्न १. घटक १ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न २. घटक २ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न ३. घटक ३ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न ४. सर्व घटकांवर आधारित दोन टीपा (पर्यायासह)	गुण २०

प्रकल्प अहवाल – संबंधित विषयावर २० गुणांचे प्रकल्प लेखन

संदर्भ सूची

- १ मराठी वाङ् मयाचा इतिहास – खंड ५, भाग १ – संपादक – रा. श्री. जोग म.सा. परिषद, पुणे, १९७३.
- २) कादंबरीविषयी – हरिश्चंद्र थोरात. पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, २००६.
- ३) टीकास्वयंवर - भालचंद्र नेमाडे, साकेत प्रकाशन, औरंगाबाद, १९९०.
- ४) कादंबरी - एक साहित्यप्रकार - हरिश्चंद्र थोरात, शब्द पब्लिकेशन्स मुंबई, २०१०.
- ५) मराठी वाङ् मय कोश-खंड ४, (समीक्षा संज्ञा), समन्वयक संपादक- डॉ. विजया राजाध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती मंडळ, मुंबई, २००२ ,
- ६) वाङ् मयीन संज्ञा-संकल्पना कोश- संपादक, प्रभा गणोरकर, वसंत आबाजी डहाके व इतर, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, २००९.
- ७) ग्रामीण साहित्य: स्वरूप आणि समस्या- आनंद यादव, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, १९७९.
- ८) ग्रामीणता-साहित्य आणि वास्तव - आनंद यादव, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, १९८९.
- ९) धार आणि काठ -नरहर कुरुंदकर, १९७१.
- १०) दलित साहित्य- प्रवाह व प्रतिक्रिया -गो. म. कुळकर्णी, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे, १९८६
- ११) निळी पहाट-रा. ग. जाधव, प्राज्ञपाठशाळा वाई. १९७८.
- १२) दलित साहित्य- एक चिंतन- अर्जुन डांगळे (संपा.), महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती आणि मंडळ, मुंबई, १९७८.
- १३) दलित साहित्य-वेदना आणि विद्रोह- भालचंद्र फडके, श्रीविद्या प्रकाशन, पुणे, १९७७ (प्र.आ.), १९८९(दु. आ.)
- १४) दलित साहित्याची स्थितिगती- केशव मेश्राम व इतर (संपा.) मराठी विभाग, मुंबई विद्यापीठ आणि अनुभव पब्लिकेशन्स, मुंबई, १९९७
- १५) स्त्रीवादी समीक्षा- सैद्धान्तिक चौकट- डॉ. मिलिंद मालशे, श्रीवाणी- ऑक्टोबर, १९९३
- १६) स्त्रीवादी साहित्य समीक्षा-स्वरूप आणि व्याप्ती- वसंत आबाजी डहाके, श्रीवाणी- ऑक्टोबर, १९९३.
- १७) स्त्रीवादी साहित्य आणि समीक्षा विशेषांक- अनुष्टुभ, सप्टें. ऑक्टो १९९६.
- १८) स्त्रीवादी समीक्षा-स्वरूप आणि उपयोजन- दिलीपराज प्रकाशन, पुणे, १९९३.
- १९) आंबेडकरवाद, डॉ. शेरे नीलकंठ, सुविद्या प्रकाशन, पुणे २००९.
- २०) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे तत्त्वज्ञान: आशय व विश्लेषण, गायकवाड दत्तात्रय स्वयंदीप प्रकाशन, पुणे २०१६.
- २१) आंबेडकर आणि मार्क्स, कसबे रावसाहेब, सुगावा प्रकाशन, पुणे, १९८५.

२२) प्रज्ञासूर्य, लिंबाळे शरणकुमार, (संपा.), प्रचार प्रकाशन, कोल्हापूर, १९९१.

अभ्यासपत्रिका क्र. ७

भाषाविज्ञान आणि मराठी व्याकरण

भाषाविज्ञान

सत्र - ५ वे श्रेयांकने -४ व्याख्याने -६०

घटक-१ भाषाशास्त्राच्या विविध शाखा – वर्णनात्मक, ऐतिहासिक व समाजशास्त्रीय.

घटक -२ स्वनिम विन्यास (स्वन, स्वनिम, स्वनांतर, स्वनिमांचे प्रकार, स्वनिम विश्लेषणाची तत्त्वे – तंत्रे.

घटक -३ रूपिमविन्यास – रूपिका, रूपिम, रूपिकांतर, रूपिमांचे प्रकार, रूपिम प्रक्रिया.

घटक – ४ अर्थविन्यास – भाषिक अर्थाचे स्वरूप, शब्दार्थाचे प्रकार, अर्थ आणि त्याचे परस्पर संबंध

सत्रान्त परीक्षा (गुण १००)

प्रश्न १. घटक १ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न २. घटक २ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न ३. घटक ३ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न ४. घटक ४ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न ५. सर्व घटकांवर आधारित दोन टीपा (पर्यायासह)	गुण २०

सत्र – ६ वे श्रेयांकने -४ व्याख्याने -६०

मराठी व्याकरण

घटक -१ शब्दांचे वर्गीकरण – पारंपरिक व आधुनिक

घटक –२ विकरण- लिंग, वचन, विभक्ती, आख्यात.

घटक-३ शब्दसिद्धी

घटक-४ प्रयोग विचार

सत्रान्त परीक्षा (गुण १००)

प्रश्न १. घटक १ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न २. घटक २ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न ३. घटक ३ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न ४. घटक ४ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न ५. सर्व घटकांवर आधारित दोन टीपा (पर्यायासह)	गुण २०

संदर्भ ग्रंथ-

१) काळे, कल्याण व इतर (संपा.), आधुनिक भाषाविज्ञान (संरचनावादी, सामान्य आणि सामाजिक, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे, (दु.आ.) २००३.

२) काळे कल्याण व इतर (संपा.), वर्णनात्मक भाषाविज्ञान स्वरूप आणि पद्धती, गोखले एज्युकेशन सोसायटी, नाशिक, १९८२.

३) गजेंद्रगडकर, श्री. न., भाषा आणि भाषाशास्त्र, व्हीनस प्रकाशन. पुणे, (दु. आ.) १९७९.

- ४) गोविलकर लीला, वर्णनात्मक भाषाविज्ञान, आरती प्रकाशन, डोंबिवली, १९९२.
 ५) घोंगडे, रमेश, सामाजिक भाषाविज्ञान दिलीपराज प्रकाशन पुणे, २०१२.
 ६) पुंडे, द. दि., सुलभ भाषाविज्ञान, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे, २००५
 ७) मालशे, स. गं. व इतर(संपा.), भाषाविज्ञान: ऐतिहासिक व वर्णनात्मक, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, २००५ (ति. आ.)
 ८) मालशे, स.गं. व इतर (संपा.), भाषाविज्ञान परिचय, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, २००५ (दु.आ)
 ९) गायकवाड संपत, दलित आत्मकथन : भाषिक समाज, भाषा आणि भाषा व्यवहार, प्रज्ञा प्रबोध प्रकाशन, सांगली २०१२ .

अभ्यासपत्रिका क्र. ८

आधुनिक मराठी साहित्य, तासिका ६० श्रेयांकने - ४

घटक १ आधुनिक, आधुनिकता आणि आधुनिकतावाद : संकल्पना विचार (तासिका १५) श्रेयांकन १

घटक २ अ - आधुनिक मराठी कथा - ऐतिहासिक आढावा (तासिका १५) श्रेयांकन १

आ आधुनिक मराठी कादंबरी - ऐतिहासिक आढावा

घटक ३ आधुनिक मराठी कथा (तासिका १५) श्रेयांकन १

१) कांदाचीर - जी.के. ऐनापुरे, अक्षय प्रकाशन, सांगली, (२००५) (कथांची आशयसूत्रे व कथांचे रूपबंध यांसह)

घटक ४ आधुनिक मराठी कादंबरी (तासिका १५) श्रेयांकन १

१) भर चौकातील अरण्यरुदन - रंगनाथ पठारे, शब्दालय प्रकाशन (आशयसूत्र व कादंबरीचा रूपबंध यांसह)

सत्रान्त परीक्षा (गुण १००)

प्रश्न १. घटक १ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०

प्रश्न २. घटक २ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०

प्रश्न ३. घटक ३ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०

प्रश्न ४. घटक ४ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण २०

प्रश्न ५. सर्व घटकांवर आधारित दोन टीपा (पर्यायासह) गुण २०

सत्र - ६वे अभ्यासपत्रिका ८ आधुनिक मराठी साहित्य (तासिका ६०) श्रेयांकन ४

घटक १ आधुनिक मराठी कविता - ऐतिहासिक आढावा (तासिका १५) श्रेयांकन १

घटक २ आधुनिक मराठी कविता - (तासिका १५) श्रेयांकन १

भुजंग मेश्राम, सुजाता महाजन, हेमंत दिवटे, सचिन परब, अजीज नवाज राही, रमझान मुल्ला, प्रज्ञा दया पवार, इग्रेशियस डायस, वीरा राठोड, कल्पना दुधाळ या कवींच्या निवडक कवितांचा अभ्यास. ('साकल्याच्या प्रदेशात' हा संपादित काव्यसंग्रह)

घटक ३ आधुनिक मराठी नाटक - ऐतिहासिक आढावा (तासिका १५) श्रेयांकन १

घटक ४ आधुनिक मराठी नाटक (तासिका १५) श्रेयांकन १

१) किरवंत- प्रेमानंद गज्वी (मॅजेस्टीक प्रकाशन), आशयसूत्र व नाटकाचा आकृतिबंध यांसह

सत्रान्त परीक्षा (गुण १००)

प्रश्न १. घटक १ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न २. घटक २ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न ३. घटक ३ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न ४. घटक ४ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न ५. सर्व घटकांवर आधारित दोन टीपा (पर्यायासह)	गुण २०

संदर्भ पुस्तके

- १) मराठी कादंबरी – तंत्र व विकास, प्रा. बापट, व्हीनस प्रकाशन, पुणे १९७३
- २) साहित्य : अध्यापन आणि प्रकार, मौज प्रकाशन, पॉप्युलर प्रकाशन, भागवत श्री.पु. मुंबई १९८७
- ३) कादंबरी, मराठी कादंबरी, उषा हस्तक, साहित्यसेवा प्रकाशन औरंगाबाद, १९९३.
- ४) कादंबरी: एक साहित्य प्रकार, हरिश्चंद्र थोरात, शब्द पब्लिकेशन, मुंबई २०१०.
- ५) १९८० नंतरची मराठी कादंबरी, अविनाश सप्रे, खेळ, दिवाळी, २००७
- ६) कविता : संकल्पना, निर्मिती आणि समीक्षा, वसंत पाटणकर, मुंबई विद्यापीठ आणि अनुभव प्रकाशन, १९९५.
- ७) स्वातंत्र्योत्तर मराठी कविता, सुषमा करोगल (संपा.), प्रतिमा प्रकाशन, पुणे, १९९९.
- ८) जागतिकीकरण आणि मराठी साहित्य, गायकवाड शरद (संपा.), स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे, २००९.
- ९) मराठी कविता: आकलन आणि आस्वाद, कोत्तापल्ले नागनाथ, स्वरूप प्रकाशन, औरंगाबाद, २०१०.
- १०) तीन अर्वाचीन कवी: मार्क्सवादी दृष्टीक्षेप, कुल्ली, स. त्र्यं., लोकवाङ् मयगृह प्रकाशन, मुंबई, १९८९.
- ११) मराठी नवकथा : रंग आणि रूप, डॉ सुभाष पुलावले, चिन्मय प्रकाशन, औरंगाबाद, २०१२.
- १२) मराठीतील कथनरूपे, वसंत आबाजी डहाके, पापुलर प्रकाशन, मुंबई, २०१२ .
- १३) नाटक आणि मी, विजय तेंडुलकर, डिम्पल प्रकाशन, मुंबई, १९९७.
- १४) नाटक एक चिंतन – कानेटकर वसंत
- १५) नाटकातली चिन्हं – नाईक राजीव
- १६) महानगरी नाटकं – नाईक राजीव
- १७) मराठी नाटक : नव्या दिशा आणि वळणे, भवाळकर, तारा
- १८) नाटक कालचं आणि आजचं : राजापुणे-तापास, पुष्पलता
- १९) प्रायोगिक नाटक : भारतीय आणि जागतिक-(संपा) सूर्यवंशी नानासाहेब

अभ्यासपत्रिका क्र. ९

नवा अभ्यासक्रम- व्यवसायाभिमुख मराठी

सत्र - ५ वे श्रेयांकने -३ व्याख्याने - ४५

घटक - १- भाषांतर -सैद्धान्तिक विचार

अ)

१) भाषांतर, अनुवाद, रूपांतर, अर्वाचीनीकरण या स्वरूपभेदांची चर्चा.

२) ललित साहित्याचे भाषांतर - सांस्कृतिक भेदांचे संदर्भाचे महत्त्व.

आ)

१) ललित साहित्याचे भाषांतर - भाषिक समस्या व स्वरूप

२) ललित साहित्याचे भाषांतर - शैली विषयक समस्या

घटक - २ भाषांतर - प्रत्यक्ष भाषांतर अभ्यास

१) इंग्रजी उताऱ्याचे मराठीत भाषांतर

२) मध्ययुगीन मराठीचे प्रमाण मराठीत भाषांतर.

घटक - ३ उताऱ्याचे आकलन, (शब्द मर्यादा किमान २०० ते ३०० शब्द)

घटक ४ प्रकल्प अहवाल - संबंधित विषयावर २० गुणांचे प्रकल्प लेखन श्रेयांकन १

सत्रान्त परीक्षा - (गुण ८० + २० गुणांचा प्रकल्प = १००)

प्रश्न १. घटक १अ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न २. घटक १ आ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न ३. घटक २ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न ४. सर्व घटकांवर आधारित दोन टीपा (पर्यायासह)	गुण २०

सत्र - ६ वे श्रेयांकने- ३ व्याख्याने-४५

घटक -१ मुलाखत - सैद्धान्तिक विचार

मुलाखत पूर्वतयारी

विविध माध्यमांसाठी मुलाखत लेखन

१) आकाशवाणी, दूरचित्रवाणी

२) वर्तमानपत्र, नियतकालिक

घटक -२ अ ग्रंथ परीक्षण - सैद्धान्तिक विचार व स्वरूप

आ ग्रंथ परीक्षण -

१) माझे विद्यापीठ - (कविता), नारायण सुर्वे, पॉप्युलर प्रकाशन,

२) बेबी (नाटक), विजय तेंडूलकर, पॉप्युलर प्रकाशन,

३) झेलझपाटा- (कादंबरी), मधुकर वाकोडे. (देशमुख आणि कंपनी)

घटक -३ वाङ्मयीन निबंध

घटक ४ प्रकल्प अहवाल – संबंधित विषयावर २० गुणांचे प्रकल्प लेखन श्रेयांकन १

सत्रान्त परीक्षा – (गुण ८० + २० गुणांचा प्रकल्प = १००)

प्रश्न १. घटक १ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न २. घटक २ अ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न ३. घटक २ आ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह)	गुण २०
प्रश्न ४. सर्व घटकांवर आधारित दोन टीपा (पर्यायासह)	गुण २०

संदर्भ ग्रंथ –

१. नसीराबादकर, ल.रा., व्यावहारिक मराठी, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर
२. डॉ. शेकडे, सुभाष, व्यावहारिक मराठी अध्यापनाच्या दिशा, ऋतू प्रकाशन, अहमदनगर, २०१२.
३. कऱ्हाडे सदा, भाषांतर, लोकवाङ्मय गृह, मुंबई १९९२
४. बापट वसंत, तौलनिक साहित्य अभ्यास, पॉप्यूलर प्रकाशन
५. फाटक म. वि आणि ठाकर रजनी, भाषांतर : शास्त्र की कला, वरदा बुक्स, पुणे १९८७
६. डॉ. काळे कल्याण आणि डॉ. सोमण अंजली, भाषांतरमीमांसा प्रतिमा प्रकाशन, पुणे १९९७

AC 26/2/2015

Item No. 4.23

UNIVERSITY OF MUMBAI

Revised Syllabus for T.Y.B.A.

Program: B.A.

Course: Marathi (Paper VI)

(Credit Based Semester and Grading System with effect
from the Academic year 2015–2016)

TYBA – MAR – PAPER -VI

(To be implemented from 2015-2016)

SEM - 1 (UAMAR 503)

SEM - 2 (UAMAR 603)

तृतीय वर्ष - कला - अभ्यासपत्रिका क्र. ६ , तासिका ४० श्रेयांकने - ३

साहित्य आणि समाज- या अभ्यासपत्रिकेच्या अभ्यासक्रमात रचनेच्या संदर्भात आणि पाठ्यपुस्तकांमध्ये बदल करण्यात आला असून, हा अभ्यासक्रम नेमण्यात २०१५-२०१६ या शैक्षणिक वर्षापासून सुरु करण्यात येणार आहे. या अभ्यासक्रमाची श्रेयांकन पद्धतीनुसार रचना करण्यात आली आहे. हा अभ्यासक्रम दोन सत्रात विभागला असून नेमलेल्या विशिष्ट तासिकांमध्ये तो शिकवला जाणे तसेच त्याच्या चाचणी परीक्षा घेणे आवश्यक आहे.

घटक १ साहित्य – समाज अन्योन्य संबंध (तासिका १३)श्रेयांकन १

अ)साहित्य , समाज, संस्कृती या संकल्पना व त्यांच्या परस्परसंबंधाचे स्वरूप

ब)साहित्य-समाज संबंध – तेन, मार्क्स यांचे सिद्धांत,मार्क्सवादी समीक्षापद्धती - रिफ्लेक्शन मॉडेल, निगेटिव्ह नॉलेज मॉडेल, लॅंग्वेज सेंटर्ड मॉडेल

घटक २ स्त्रीवादी जाणिवेचे साहित्य (तासिका१३)श्रेयांकन १

अ) स्त्रीवादी साहित्याची संकल्पना व मराठीतील परंपरा

ब) 'सोनाटा', महेश एलकुंचवार,मौज प्रकाशन या नाटकाचे स्त्रीवादी वाचन व अभ्यास

घटक ३ महानगरी जाणिवेचे साहित्य (तासिका १४)श्रेयांकन १

अ) महानगरी जाणिवेच्या साहित्याची संकल्पना आणि मराठीतील परंपरा

ब) 'अधोलोक', वसंत आबाजी डहाके,अमेय प्रकाशन या कादंबरीचा अभ्यास अंतर्गत चाचणी (गुण २५)

(अ) घटक १ व २ वर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न व टीपा गुण २०

(ब) विद्यार्थ्यांची उपस्थिती व सहभाग गुण ०५

सत्रान्त परीक्षा (गुण ७५)

प्रश्न १. घटक १ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण १५

प्रश्न २. घटक २ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण १५

प्रश्न ३. घटक ३ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण १५

प्रश्न ४. प्रत्येक घटकावर आधारित ०३ टीपा (पर्यायसह) गुण १५

प्रश्न ५. सर्व घटकांवर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न (पर्यायासह)

गुण १५

सत्र सहावे अभ्यासपत्रिका - ६ - साहित्य आणि समाज (तासिका ४०) श्रेयांकने ३

घटक १ - सामाजिक स्थित्यंतरे आणि मराठी साहित्य (तासिका १३) श्रेयांकन १

(अ) महाराष्ट्रातील सामाजिक स्थित्यंतरे व मराठी साहित्य - मागोवा

(ब) साहित्य- समाज संबंध - रा.ग. जाधव आणि दि. के. बेडेकर यांच्या लेखाआधारे

१) 'हस्तिदंती मनो-याबाहेर', 'निवडक समीक्षा', रा.ग. जाधव, पद्मगंधा प्रकाशन

२) 'मराठी वाङ्.मयाची सामाजिक पार्श्वभूमी', 'साहित्यविचार', दि.के. बेडेकर, लोकवाङ्.मयगृह

घटक २ - ग्रामीण साहित्य (तासिका १४) श्रेयांकन १

अ) ग्रामीण साहित्य - संकल्पना व मराठीतील परंपरा

ब) 'कापूसकाळ'- कैलास दौंड, ही कादंबरी

घटक ३ - दलित साहित्य (तासिका १३) श्रेयांकन १

अ) दलित साहित्य संकल्पना व मराठीतील परंपरा

ब) 'फिर्याद'- हिरा बनसोडे, समाज प्रबोधन संस्था प्रकाशन हा काव्यसंग्रह

अंतर्गत चाचणी (गुण २५)

(अ) घटक १ व २ वर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न व टीपा गुण २०

(ब) विद्यार्थ्यांची उपस्थिती व सहभाग गुण ०५

सत्रान्त परीक्षा गुण ७५

प्रश्न १. घटक १ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण १५

प्रश्न २. घटक २ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण १५

प्रश्न ३. घटक ३ वर आधारित प्रश्न (पर्यायासह) गुण १५

प्रश्न ४. प्रत्येक घटकावर आधारित ०३ टीपा (पर्यायसह) गुण १५

प्रश्न ५. सर्व घटकांवर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न (पर्यायासह) गुण १५

संदर्भ -सूची

१) मराठी वाङ् मयाचा इतिहास - खंड ५, भाग १ - संपादक -रा.श्री. जोग, म. सा. परिषद, पुणे, १९७३.

२) कादंबरीविषयी - हरिश्चंद्र थोरात, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, २००६.

- ३) टीकास्वयंवर – भालचंद्र नेमाडे, साकेत प्रकाशन, औरंगाबाद, १९९०.
- ४) कादंबरी – एक साहित्यप्रकार - हरिश्चंद्र थोरात, शब्द पब्लिकेशन्स, मुंबई, २०१०
- ५) मराठी वाङ् मयकोश-खंड ४, (समीक्षा-संज्ञा), समन्वयक संपादक- डॉ. विजया राजाध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती मंडळ, मुंबई, २००२.
- ६) वाङ् मयीन संज्ञा-संकल्पना कोश- संपादक, प्रभा गणोरकर, वसंत आबाजी डहाके व इतर, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, २००१.
- ७)ग्रामीण साहित्य: स्वरूप आणि समस्या- आनंद यादव, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, १९७९.
- ८)ग्रामीणता-साहित्य आणि वास्तव - आनंद यादव, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, १९८१
- ९)धार आणि काठ –नरहर कुरुंदकर, १९७१
- १०)दलित साहित्य- प्रवाह व प्रतिक्रिया –गो. म. कुळकर्णी, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे, १९८६
- ११)निळी पहाट-रा. ग. जाधव, प्राज्ञपाठशाळा, वाई,१९७८
- १२)दलित साहित्य- एक चिंतन- अर्जून डांगळे (संपा.), महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती आणि मंडळ, मुंबई, १९७८
- १३)दलित साहित्य-वेदना आणि विद्रोह- भालचंद्र फडके, श्रीविद्या प्रकाशन, पुणे, १९७७, प्र.आ.), १९८९(दु. आ.)
- १४) दलित साहित्याची स्थितिगती- केशव मेश्राम व इतर(संपा.), मराठी विभाग, मुंबई विद्यापीठ आणि अनुभव पब्लिकेशन्स, मुंबई, १९९७.
- १५)स्त्रीवादी समीक्षा- सैद्धान्तिक चौकट, - डॉ. मिलिंद मालशे, श्रीवाणी- ऑक्टोबर, १९९३
- १६) स्त्रीवादी साहित्य समीक्षा-स्वरूप आणि व्याप्ती- वसंत आबाजी डहाके, श्रीवाणी- ऑक्टोबर, १९९३
- १७)स्त्रीवादी साहित्य आणि समीक्षा विशेषांक- अनुष्टुभ, सप्टें.-ऑक्टो. १९९६.
- १८) स्त्रीवादी समीक्षा-स्वरूप आणि उपयोजन- दिलीपराज प्रकाशन, पुणे, १९९३
-

AC 26/2/2015

Item No. 4.24

UNIVERSITY OF MUMBAI

Revised Syllabus for B.A.

Program: T.Y.B.A.

Course: Marathi (Paper VIII)

(Credit Based Semester and Grading System with effect
from the Academic year 2015–2016)

TYBA – MAR – PAPER -VIII
(To be implemented from 2015-2016)

SEM - 1 (UAMAR 505)

SEM - 2 (UAMAR 605)

तृतीय वर्ष(कला)- अभ्यासपत्रिका क्र.८-आधुनिक मराठी साहित्य, तासिका ६० श्रेयांकने - ४

या अभ्यासपत्रिकेच्या अभ्यासक्रमात संपूर्ण बदल करण्यात आला असून, विशेष लेखकाभ्यास या अभ्यासपत्रिकेऐवजी 'आधुनिक मराठी साहित्य' ही नवी अभ्यासपत्रिकानेमण्यात आली आहे. हा अभ्यासक्रम २०१५-२०१६ या शैक्षणिक वर्षापासून सुरु करण्यात येणार आहे. या अभ्यासक्रमाची श्रेयांकन पद्धतीनुसार रचना करण्यात आली आहे. हा अभ्यासक्रम दोन सत्रात विभागला असून नेमलेल्या विशिष्ट तासिकांमधे तो शिकवला जाणे तसेच त्याच्या चाचणी परीक्षा घेणे आवश्यक आहे.

घटक १ व घटक २ आधुनिक मराठी कथा (तासिका ३०) श्रेयांकन २

(१) ग्लानीर्भवती भारत'-कथासंग्रह- अरुण साधू,मॅजेस्टिक प्रकाशन, (कथांची आशयसूत्रे व कथांचे रूपबंध यांसह.)

घटक ३ व घटक ४ आधुनिक मराठी कादंबरी (तासिका ३०) श्रेयांकन २

(२) 'राहीच्या स्वप्नांचा उलगडा'-कादंबरी- भारत सासणे,मौज प्रकाशन, (आशयसूत्र व कादंबरीचा रूपबंध यांसह)

अंतर्गत चाचणी (गुण २५)

(१) दोन्ही साहित्यकृतीतील (घटक १ ते ४) शिकवलेल्या भागावर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न व टीपा- गुण२०

(२) विद्यार्थ्यांची उपस्थिती व सहभाग गुण ०५

सत्रान्त परीक्षा (गुण ७५)

प्रश्न १ – घटक १ व २ यांवर आधारित प्रश्न.(पर्यायासह.) गुण -१५

प्रश्न २ - घटक १ व २ यांवर आधारित टीपा (पर्यायांसह.) गुण -१५

प्रश्न १ – घटक ३ व ४ यांवर आधारित प्रश्न.(पर्यायासह.) गुण -१५

प्रश्न २ - घटक ३ व ४ यांवर आधारित टीपा (पर्यायांसह.) गुण -१५

प्रश्न ५ – घटक १ ते ४ यांवर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न. गुण -१५

सत्र सहावे अभ्यासपत्रिका - ८- आधुनिक मराठी साहित्य (तासिका ६०) श्रेयांकने ४

घटक १ व घटक २ - आधुनिक मराठी कविता (तासिका ३०) श्रेयांकन २

मृण्मयी - इंदिरा, संपादक- रमेश तेंडुलकर, सुविचार प्रकाशन, पुणे, १९८४.

या संग्रहातील निवडक कवितांचा अभ्यास नेमण्यात आला आहे. कविता क्रमांक पुढीलप्रमाणे -

९, १३, १८, २७, २८, ३१, ३३, ३५, ३६, ३७, ४०, ४१, ४२, ४५, ४६, ४९, ५०, ५२, ५७, ६६, ७०, ७५, ७७, ८१, ८२.

घटक ३ व घटक ४ - आधुनिक मराठी नाटक (तासिका ३०) श्रेयांकन २

'उद्ध्वस्थ धर्मशाळा'-नाटक - गो.पु.देशपांडे, पॉप्युलर प्रकाशन, (आशयसूत्र व नाटकाचा आकृतीबंध यांसह)

अंतर्गत चाचणी (गुण २५)

- १) दोन्ही साहित्यकृतीतील (घटक १ ते ४) शिकवलेल्या भागावर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न व टीपा
गुण २०
- २) विद्यार्थ्यांची उपस्थिती व सहभाग
गुण ०५

सत्रान्त परीक्षा (गुण ७५)

प्रश्न १ - घटक १ व २ यांवर आधारित प्रश्न.(पर्यायासह.) गुण -१५

प्रश्न २ - घटक १ व २ यांवर आधारित टीपा (पर्यायांसह.) गुण -१५

प्रश्न १ - घटक ३ व ४ यांवर आधारित प्रश्न.(पर्यायासह.) गुण -१५

प्रश्न २ - घटक ३ व ४ यांवर आधारित टीपा (पर्यायांसह.) गुण -१५

प्रश्न ५-घटक १ ते ४ यांवर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न. गुण -१५

संदर्भ पुस्तके-

१.मराठी कादंबरी-तंत्र व विकास,प्र.वा.बापट,व्हीनस प्रकाशन,पुणे १९७३

२.साहित्य: अध्यापन आणि प्रकार,मौज प्रकाशन, पॉप्युलर प्रकाशन, भागवत श्री.पु.मुंबई १९८७

३.कादंबरी,मराठी कादंबरी,उषा हस्तक,साहित्यसेवा प्रकाशन,औरंगाबाद,१९९३

४.कादंबरी: एक साहित्यप्रकार,हरिश्चंद्र थोरात,शब्द पब्लिकेशन,मुंबई,२०१०

५.१९८० नंतरची मराठी कादंबरी,अविनाश सप्रे,खेळ,दिवाळी,२००७

६.अरुण साधू विशेषांक, कमलेश वालावलकरांचा लेख,ललित,फेब्रुवारी२००७

७.कविता:संकल्पना,निर्मिती आणि समीक्षा,वसंत पाटणकर,मुंबई विद्यापीठ आणि अनुभव प्रकाशन,१९९५

८.निरीक्षा,मीना जोशी,

९.ऐक जरा ना, गंगाधर पाटील,अनुष्टुभ,जुलै-ऑगस्ट१९८०
